ПАГОНЯ

РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ — ВІЛЬНЯ — БЕЛАСТОК

ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

№ 34 (48) | 29 кастрычніка — 4 лістапада 1993 г. | Кошт 25 рублёў

Абраны новы ваявода

21 кастрычніка на пазачарговай сэсіі Вабласнога Савету народных дэпутатаў абраны новы старшыня Савету. Ім стаў С. Домаш, які працаваў дагэтуль старшынёй Гарадзенскага гарвыканкаму.

Дэпутаты ўшанавалі хвілінай маўчаньня памяць аб былым [illegible]аршыні вабласнога Савету Д. Арцым[illegible] жорстка забітым 20 верасьня.

У сэсіі ўзяў удзел старшыня Вярхоўнага Савету Рэспублікі Беларусь Ст. Шушкевіч. Як лічаць, толькі дзякуючы ягонай прысутнасьці перамаглі прыхіль[illegible]С. Домаша. Інакш вынікі выбараў м[illegible]і б быць зусім іншыя. Аб гэтай крыху дэтэктыўнай гісторыі чытайце ў наступным нумары газэты «СВАБОДА».

С. РУЦКАЯ.

Шыльда С. Рак-Міхайлоўскаму ў Ашмянах

Навукова-практычная канфэрэнцыя, прысьвечаная знакамітым людзям, гісторыка-архітэктурным помнікам, гістарычным падзеям і мясьцінам Ашмяншчыны XVII — XX ст., адбылася 15 кастрычніка. Яе ладзілі выканкам Ашмянскага раённага Савета народных дэпутатаў, Інстытут гісторыі АН Беларусі, вабласны і Ашмянскі раённы Саветы, Таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры, вабласное аддзяленьне Фонда культуры і Краязнаўчая асацыяцыя, а таксама кафэдра гісторыі Беларусі Гарадзенскага дзяржуніверсітэта імя Янкі Купалы

Канфэрэнцыя праводзілася ў актавай зале Ашмянскага райсавета, а таксама на прадпрыемствах і ўстановах раённага цэнтра. Адбылася цікавая экскурсія па знакамітых мясьцінах Ашмяншчыны.

Урачыстым было адкрыцьцё мэмарыяльнай дошкі выдатнаму сыну беларускага народа Сымону Рак-Міхайлоўскаму на будынку колішняй настаўніцкай сэмінарыі, дарэчы, яе заснавальніку і кіраўніку. Асьвяціў дошку ксёндз Барунскага парафіяльнага касьцёла.

Алесь БАШКО.

КП «Абухава» не працуе

Адсутнасьць паліва прымусіла кіраўніцтва аэрапорту «Абухава» спыніць прыём міжнародных авіялайнераў, якія выконвалі палёты з Нямеччыны ў Расею й Казахстан, і карысталіся Гарадзенскім аэрапортам як базай дазапраўкі. Спыненьне палётаў адмоўна адбілася на становішчы мытнай службы, якая засталася пакуль без працы.

Г. У.

Мытня мясцовага прызначэньня

Днямі на мытным пункце «Сапоцкін» кантралёраў-міліцыянтаў зьмянілі прафэсіяналы памежнікі. Мытны кантроль тут вядзецца кругласутачна і ў дзьве зьмены. КП «Сапоцкін» будзе дзейнічаць толькі як пункт мясцовага прызначэньня.

Г. У.

Даляр даражэе

На мінулым тыдні зноў адбылося падзеньне курсу разьліковых білетаў Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь у адносінах да некаторых замежных валют. Так, калі ў абменных пунктах РБК «Комплекс» у мінулы панядзелак даляр ЗША куплялі за 3.007 і нямецкую марку — за 1843, а прадавалі за 3.333 і 2.121 беларускі рубель адпаведна, дык ў гэты панядзелак набывалі адзін «зялёны» за 3.395 і прадавалі за 3.636, а дойчмарку — за 2.037 і 2222 рублі.

Узрасла таксама пакупная цана на расейскія рублі: з 1.800 да 2.400 беларускіх за тысячу. Не зьмяніўся пакуль курс ангельскага фунта і летувіскага літа з-за нізкага попыту на іх: пакупка — 4.559 і 600 адпаведна, продаж — 4.949 і 700.

Калі й надалей будзе працягвацца дэвальвацыя нашых грошай, дык спраўдзяцца прагнозы эканамістаў, якія яшчэ напачатку лета казалі, што напярэдадні новага года амэрыканскі даляр будзе каштаваць 5.000 беларускіх рублёў.

А. Д.

У фірмовай краме — трохі таньней

Гарадзенская тытунёвая фабрыка «Нёман» зноў мае фірмовую краму. З панядзелка яна адчынілася ў адміністрацыйным будынку прадпрыемства. Набыць тут можна тытунёвыя вырабы ўсіх відаў, якія выпускае фабрыка. Цэны ніжэйшыя, чым у дзяржаўных крамах. Напрыклад, пачак «Астры» каштуе 185 рублёў, «Космасу» — 250, «Арбіты» — 210, «Беламорканалу» — 145.

У хуткім часе тут можна будзе набыць таксама і іншыя тавары, якія фабрыка атрымае па бартэру ўзамен за цыгарэты ад іншых прадпрыемстваў, напрыклад — мэблю.

А. Д.

На заробкі да Эстоніі

С. Лаўкевіч з Горадні ўжо некалькі месяцаў працуе ў доках талінскага порту. Сваёй працай і заробкам Сяржук пакуль што задаволены. Ёсьць толькі адна непрыемнасьць: згодна існуючаму заканадаўству эстонскай дзяржавы працоўная віза выдаецца эмігранту толькі на 30 сутак. Каб здабыць новую візу, жадаючаму неабходна больш за два тыдні чакаць у прыёмнай эстонскага пасольства ў Маскве.

Г. У.

Віленскія паведамленьні

Жахі

Ва унівэрсітэцкім псыхіятрычным шпіталі ў Новай Вілейцы створаны навуковы аддзел, які мае заняцца вывучэньнем праблемаў самагубства. Супрацоўнік гэтага аддзелу прафэсар А. Дзямбінская сьведчыць, што Летува стаіць на другім месцы ў сьвеце пасьля Вугоршчыны па ліку самазабойстваў. Колькі гадоў таму, на хвалі адраджэньня, лік самагубстваў зьменшыўся, а цяпер зноў вырас. Тры самазабойствы за дзень сёньня ўжо звыклая зьява для краіны.

Гэапалітыка

Як толькі былі выведзеныя расейскія войскі з тэрыторыі Летувы, адразу на поўны голас загучалі заклікі пра ўступленьне ў НАТА. 10 кастрычніка прэзыдэнт рэспублікі А. Бразаўскас вярнуўся з Вены, з сустрэчы кіраўнікоў дзяржаваў Рады Эўропы і заявіў, што на гэтую задуму на Захадзе паглядаюць даволі скэптычна. Тамака імкнуцца не правакаваць Расею, асабліва іхніх вайскоўцаў, якія незадаволеныя імкненьнем дзяржаваў Усходняй і Цэнтральнай Эўропы ўступіць у былы варожы ваенна-палітычны блёк. Апошнія падзеі ў Маскве яшчэ больш зьменшылі шанц гэтых краінаў на далучэньне да НАТА.

Суд гісторыі

Гэтую імпрэзу ў Летуве ацанілі па-рознаму. Адныя абазвалі зборняй крыкуноў, другія — законным правам летувіскай нацыі. У Вільні шэраг грамадзкіх арганізацый правялі суд над Арміяй Краёвай. Польскіх партызанаў часоў II-ой сусьветнай вайны абвінавачвалі ня толькі ў забойстве 158 асобаў, а наогул у генацыдзе. Грамадзкая камісія, выслухаўшы гістарычную даведку, паказаньні навочных сьведкаў, вынесла свой вырак і зьвярнулася да Сойма рэспублікі з патрабаваньнем забараніць прапаганду дзейнасьці АК, а таксама да пракуратуры, каб тая распачала расьсьледаваньне злачынстваў АК і прыцягнула вінаватых да крымінальнай адказнасьці.

Пустазельле

Саюз фэрмэраў Летувы заклікаў сялянаў распачаць з лістапада ўсеагульны страйк. Урад арганізаваў некалькі сустрэчаў з ініцыятарамі страйку, але перамовы зайшлі ў тупік. Прэм 'ер-міністр А. Шляжавічус заявіў, што ўрад зрабіў усё магчымае і задаволіў многія патрабаваньні фэрмэраў. Напрыклад, створаны спрыяльныя ўмовы дзеля экспарту сельгаспрадукцыі і наадварот — увесь імпарт абкладзены высокім мытам. Аднак урад не прыняў ультыматум аб адміністрацыйным рэгуляваньні закупачных цэнаў і ўстанаўленьні квотаў на вытворчасьць. Прэм 'ер лічыць, што гэтыя патрабаваньні — настальгія па сацыялізму ды інтрыгі пэўных палітычных сілаў, а сяляне, маўляў, не разумеюць, што пацерпяць найперш самі. Калі падвысіць закупачныя цэны, як патрабуюць сяляне, напрыклад, на малако да 30—35 цэнтаў за літр, то кілаграм масла стане каштаваць 2,5—3 даляра, а гэта значыць, вышэй, чым кошты на сусьветным рынку. Што будзе рабіць цэлы мільён вяскоўцаў, калі рынак Летувы захлісьне хваля больш танных і якасных тавараў з Захаду? — пытаецца прэм 'ер у завадатараў страйку.

Адтэрмінаваньне

Як вядома, Летува абвясьціла, што ўводзіць з 1-га лістапада візы для грамадзянаў СНД. Аднак, дакляраваць аказалася прасьцей, чым увасобіць на практыцы.

13 кастрычніка ўрад рэспублікі ўнёс зьмены ў пастанову пра візавы рэжым. Да 1-га ліпеня 1994 года грамадзяне СНД змогуць прыяжджаць без візаў — трэба будзе толькі мець запрашэньне адпаведнага ўзору ад тутэйшага жыхара.

В. С.

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

Камэнданцкая гадзіна

Другі Кастрычніцкі люмпэнска-сацыялістычны пераварот... 3 кастрычніка — другая расейская Крывавая нядзеля. Шмат чаго ў гэтых апошніх маскоўскіх падзеях сімвалічнага. «Белы-чорны» дом. «Белы дом з чорнай адмецінай». Гэты гмах — увасоблены сталінскі плян пабудовы Дома Саветаў. На месцы зруйнаванай, адной з самых прыгожых у Маскве, царквы. За учыненыя злачынствы помсьціцца нават праз час. Дом Саветаў — «Белы» — на падмурках сьвятога храма. Куды ўжо сімвалічней!.

Маўзалей

Ад маўзалея з муміяй Леніна нарэшце прыбрана варта, галоўнага злачынцу перасталі ахоўваць. Ну, канешне! Ён быў усяго толькі «крамлёўскім летуценьнікам», рэкі крыві — не «ягоная» работа. Мэр Піцера дакляраваў пахаваць Ільіча ў «калысцы рэвалюцыі» каля маці. Праз 70 год! Але праваслаўныя патрыярхі рашуча супраць. Хай злачынцу хаваюць на радзіме, у Сімбірску-Ульянаўску.

Што ж такое маўзалей? Слова гэтае мае грэцкія карані. Утворана ад назова славутай грабніцы карыскага цара Маўзола, створанай у 4 стагоддзі да нашай эры ў горадзе Галікарнасе ў Малой Азіі. Вельмі «славянскую» і «праваслаўную» форму пахаваньня прыдумалі бальшавікі для свайго былога куміра. Сябры мае, а колькі нашых, народных грошай было змарнавана за гэты час дзеля падтрыманьня ў форме трупа Ільіча (з гэтай мэтай існаваў цэлы навукова-дасьледчы інстытут!), самога маўзалея, ды ганаровай варты! Мільёны, калі не мільярды. У старых, «цьвёрдых» грошах. А мы тым часам ледзьве перакідаліся ад заробка да заробка.

Нязручныя пытаньні

Тэлекадры, тэлекадры. Мільгацяць увачу. Паўтараюць адно і тое ж 10—20 разоў. Але вось і нешта новае. Маскоўскія тэлежурналісты пачынаюць аналізаваць мінулыя падзеі, задаваць пытаньнямі, часам вельмі нязручнымі для ўладаў.

Чаму пазьнікалі БТР-ы, дзе былі танкі, войска? З аднаго боку, манёўр. Зьвер паказаў напоўніцу сваё зьвярынае аблічча. (Некаторыя сёньня пачынаюць абвінавачваць: іх справакавалі! Плявузгайце сабе! Канешне, безпакаранасьць пад 'юджвае, распаляе. Аднак ніхто ня гнаў іх пад тое Астанкіна, не націскаў за іх на курок, не змушаў забіваць. Гэта за-бой-цы). З другога ж боку, яўна адчувалася замяшаньне, паніка ва ўладах ды войску. Міністэрства абароны засядае цэлы нядзельны вечар з наступнай ноччу, а дзеяў — аніякіх!

Паказваюць скрынкі з пальнай зброяй унутры Белага дому, якую не пасьпелі раздаць. Процьма зброі і скрынкі з мінамі. Рыхтаваліся зьнішчаць танкі! А колькі той зброі было раздадзена, выкарыстана па прызначэньні?.. Праўда, тав. Руцкі тлумачыць, што аўтаматы выдаваліся выключна паводле статута «гарнізонна-каравульнай службы», г. зн. усё па правілах. Але адкуль у тым Белым доме гарнізонна-каравульная служба, адкуль процьма забойчай зброі, дзе, нарэшце,— пытаецца маскоўскія журналісты,— былі «слаўныя чакісты»? Выходзіць, што навучыліся ў 37-м косткі ламаць і, як сьпяваў Высоцкі, «кроме мордобития, никаких чудес»?! Але, мабыць, справа ў іншым. Адзін начальнік браў удзел у першым путчы, другі — у другім. Ёсьць установы, якія, як і КПСС, немагчыма рэфармаваць... Прэзідэнт Ельцын, праўдападобна, вырашыў расфармаваць Міністэрства бясьпекі.

Ілжэпрэзідэнт

Ва ўсім сьвеце, калі віцэ- не згаджаецца з прэзідэнтам, дык падае ў адстаўку, а ня езьдзіць па краіне, ганячы кіраўніка дзяржавы. Край чудес, дурняў і г. д. Пра гэта ўжо даволі пісалася.

Падпалкоўнік Руцкі атрымаў генэральскія наплечнікі ад Ельцына. Нармальна. Ненармальна, калі чалавек з шэрым рэчывам падпалкоўніка робіцца віцэ-прэзідэнтам аграмаднай краіны. Яму неўзабаве заманулася само прэзідэнцтва. Усё адно як бы, нават ня прапаршчык, а яфрэйтар спакусіўся на маршальскія наплечнікі. Дзеля гэтага ён унутрана падрыхтаваўся да вялікай крыві.

Відэа-кліп «Грамадзянская вайна». Руцкі на трыбуне з Канстытуцыяй у руцэ прысягае на прэзідэнта Расеі...

2-га кастрычніка ў інтэрв 'ю Руцкі гаворыць: на мяне нагаворваюць. Я ніколі не аддаў бы загаду страляць. Ні адна ідэя ня вартая крыві (!!!) Я ніколі ня буду забіваць, каб ісьці забіваць. Наконт магчымасьці перамоваў з Ельцыным: дык я гэтага чалавека болей не магу бачыць!

«Прэзідэнт» Руцкі працягвае шчываваць напярэдадні штурма Астанкіна: «Надоели эти рожи на телеэкране, когда же мы увидим там Иванова, Петрова и Сидорова?»

Тарзадор страмляецца ад крыві. Ён унутрана шкадуе сваю ахвяру за мужнасьць, моц, прыгажосьць, спрыт... Мясьніка або забойцу кроў адно распаляе.

3-га кастрычніка. Над уваходам у Белы дом. Перад Руцкім малойцы трымаюць жалезную камізэльку. Мужны твар, вусы, цьвёрды голас. У мэгафон ён загадвае: усе маладыя мужчыны, здольныя трымаць зброю, наперад — на штурм мэрыі і Масса-вету!

Угор... зьнімаецца такі «родны» чырвоны сьцяг.

А ўнутры Белага дому тым часам дзяжурач... поўныя годнасьці фашысты-...ашоўцы са свастыкамі на рукавах.

Яшчэ адзін разжалаваны генэрал — Макашоў праз мэгафон мацюкамі аддае каманды сваім штурмавікам.

Хазбулатаў абвяшчае дэпутацкай зале: Астанкіна толькі што ўзята (пасьпяшаўся хітры чачэнец...)! У адказ — радасная, пераможнае галёканьне народных абраньнікаў. Ён працягвае: а цяпер трэба штурмам узяць Крэмль з «узурпатарам, злачынцам Ельцыным»!

Гатэль «Мір», дзе кватаравалі дагэтуль дэпутаты. Міліцыя ўцякае, урываецца п 'яная хеўра. Крымінальнікі, люмпэн. Рабуюць буфэты з гарэлкай. Кіруе апэрацыяй добра з 'арганізаваны атрад штурмавікоў «Сашы». Тут жа зухавыя казакі і нават маладыя бацюшка ў расе. Чутны крыкі: «Пераб 'ём жыдоў!» Акрыялы палкоўнік тэлефануе дахаты жонцы: «Валя, мы перамаглі! Каля Белага дома гармошка, танцы!». Пазьней кабета з гатэльнай абслугі прызнаецца: яны былі азьвярэлыя, горш за немцаў у вайну... Яшчэ нехта дадае: выцягнулі чалавека з «хуткай» і дабілі.

У самую пільніцу азваўся Гарбачоў. Я ўратую Расею! Я буду зноў кіраваць!

Адзін з самых уражлівых момантаў. Руцкі схіліўся над вайсковай рацыяй: «Умоляю боевых товарищей. Если меня кто слышит... Лётчики, поднимайте в небо самолёты! Спасайте гибнущую демократию! »

А тым часам атрад ягоных баявых сяброў — аўганцаў штурмуе гэты самы Белы дом. І што яшчэ больш сімвалічна, яго штурмуе славутая «Каманда» альфа»якая ў жніўні 91-га адмовілася захапіць Белы дом.

9 пісталетаў атрымаў у ВС для сваіх асабістых ахоўнікаў старшыня Канстытуцыйнага суда Зоркін. Незаконна.

Руцкі з Хазбулатавым запрашаюць да сябе французскіх журналістаў (амэрыканцы з Сі-Бі-Эс адмовіліся), каб папрасіць прыстанішча ў адным з «імпэрыялістычных» пасольстваў.

Арыштаваных завадатараў — Руцкога, Хазбулатава, Макашова з іншымі выводзяць з дзьвярэй Белага чорнага дома. У памяці чамусь усплываюць кадры кінахронікі: фэльдмаршал Паўлюс здаецца ў палон.

На стале ў службовым беладомскім габінэце разжалаванага генэрала, ілжэпрэзідэнта Расеі Руцкога знайшлі «КРЫМІНАЛЬНЫ КОДЭКС». Самакрытычна.

Працяг будзе

Пасьля падаўленьня маскоўскага путчу ў мясцовай тэлестудыі зьбіраюцца прадстаўнікі палітычных партый. Лепшая абарона — напад! Пэкабоўцы яшчэ казырацца! Маўляў, камуністы тут ні пры чым, кіравалі путчам антыкамуністы. Гарбатага... Чорнае назаве, ні міргнуўшы, белым і наадварот.

Адзін з іх вельмі не тэлегенічны. Шкляныя вочы, ськівіца не трымаецца, таму рот увесь час прачынены.

Кіруюць — расеец, украінец, паляк. Карацей, Кампартыя нацменшасьцяў.

Людзі нашы некаторыя шкадуюць беладомаўцаў. Занадта жорстка гмах расстралялі, гавораць. І сапраўды, тыя ж сядзелі ў сваёй крэпасьці не сярод 10-мільённага горада, а ў стэпе й нічога кепскага нікому не рабілі, адно снайпэры стралялі па вераб 'ях, прабачце, па масквічах цэлялі: у галаву, шыю, сэрца. «Бязкрыўдныя» хлопцы. Варта было, канешне, пачакаць, пакуль выпаражняц... буфэты і штурмавікі цераз голад ...дадуцца ў палон. Перастраляўшы перад гэтым, само сабой, палову Масквы, балазе боезапасу ім не бракавала, генэрал Руцкі падбаў.

Як любіць паўтараць наш Станіслаў Станіслававіч, людзі ў нас памяркоўныя і — дадамо — рахманыя ды шкадоблівыя. Вельмі шкадуюць, што ў Расеі замест міні-грамадзянскай вайны не атрымалася сапраўдная, маштабная. З выкарыстаньнем авіяцыі, артылерыі і г. д. Як, напрыклад, у той жа Грузіі. Праўда, шкада? Ужо ж нагледзеліся б тэлевізара! А то ўсё Боснія ды Боснія. Надакучыла рахманым тэлегледачам адно й тое ж...

Апошнія кадры

Атрад абаронцаў «Белага дому пад чырвоным сьцягам» у фашысцкім прывітаньні. «Хайль Гітлер»! Сярод іх нават сімпатычная дзяўчына.

Часопіс «Шпігель» паведамляе аб дзелавой сустрэчы нямецкіх і расейскіх фашыстаў, якая адбылася напярэдадні путча.

«Перагортваюць» твары кіраўнікоў. З цытатамі. Бабурыны. Стоп! Адзіная кабета. Сажы Умулатава. Нядаўна ў нашым Менску слаўна выступала! Не цярплю фарбаваных бландзінак. Асабліва неахайна фарбаваных... Мужчына, які прагне крыві, мне непрыемны. Жанчына наогул выклікае пачуцьцё гідлівасьці. Цытую апантаную «чырвоную» кабету, якая жыць ня можа без СССР і якая паабяцала напярэдадні 3-га кастрычніка: «Все будут висеть вверх ногами»! Вось так.

Пяцёра баявікоў зьніклі са зброяй у падземных калідорах пад Белым домам, пакляўшыся абавязкова забіць прэзідэнта Расеі Ельцына...

П. ГРЭЦКІ.

Матэматыка выбараў

Як памятае наш чытач, «Пагоня» імкнулася інфармаваць аб ходзе выбараў у парлямэнт Польшчы на Беласточчыне, дзе шчыльна жывуць беларусы. Прапануем артыкул Славаміра Іванюка аб іх выніках, які быў зьмешчаны ў беластоцкім «Czasopise».

Некалькі месяцаў таму ў чацьвёртым нумары бюлетэня Беларускага Дэмакратычнага Аб 'яднаньня «Беларускія навіны» Алег Латышонак падвёў вынікі ўдзелу беларусаў у папярэдніх выбарах у польскі парлямэнт, што адбыліся ў 1991 годзе. Паводле яго падлікаў «ува ўсёй Беласточчыне атрымліваем каля 110 тысяч патэнцыяльных беларускіх выбаршчыкаў (г. зн. дарослых праваслаўных), з якіх пойдзе ў любыя выбары ня больш за 50 000 чалавек (45%)».

Як высьветлілася 19 верасьня, яго падлікі супадаюць з вынікамі выбараў, так як Я. Чыквін, адзіны кандыдат ад нашага аб 'яднаньня ў Сэнат РП, які ня меў у асяродку праваслаўных выбаршчыкаў канкурэнцыі, набраў 51 815 галасоў. Аднак нават гэтага не хапіла, каб стаць сэнатарам.

У сэнат РП з Беластоцкага ваяводзтва ўвайшла Барбара-Марыя Ленкава, якая прадстаўляла Клюб Каталіцкай інтэлігенцыі, а таксама Саюз Каталіцкіх Брацтваў. Яна набрала 54 240 галасоў і Я. Мулак ад Саюзу Дэмакратычнай Лявіцы — 53 472 галасы.

Шмат хто з беларусаў, маючы да выбару толькі двух кандыдатаў — Я. Чыквіна альбо Я. Мулака — прагаласавалі за Р. Хамко з PSL (46202) і Я. Смактуновіча з Саюза Працы (44024). Пэўная колькасьць беларускіх выбаршчыкаў паставілі ў бюлетэнь значок «х» толькі насупраць аднаго прозьвішча — Я. Чыквін, сьвядома выказваючыся толькі за адну кандыдатуру. І калі б такіх сьвядомых людзей было трошкі больш. Але...

Прайграньмі засталіся выбары і ў Сойм РП. Кандыдаты ад Беларускага Дэмакратычнага Аб 'яднаньня набралі ўсяго 10 164 галасы, што складае толькі 4% ад агульнавыбаводзкай лічбы.

А выйгралі выбары:

1. Саюз Дэмакратычнай Лявіцы — 62 988 (24,77%),
2. Польскае Стронніцтва Людова — 25 997 (10,21%),
3. Саюз Працы — 16 311 (6,41%),
4. Дэмакратычны Саюз — 15 173 (5,96%).

Ад кандыдатаў Беларускага Дэмакратычнага Аб 'яднаньня найболей галасоў набраў Антон Мірановіч—5679.

Упершыню ў выбарах усе беларускія арганізацыі, а таксама Праваслаўнае Брацтва, бралі ўдзел разам. Аднак, вынік аказаўся яшчэ горшым, чым у 1991 годзе, калі Беларускі выбарчы камітэт падтрымалі 4435 выбаршчыкаў, Праваслаўны выбарчы камітэт — 13 780, і кандыдатам да Сойму прайшоў Я. Чыквін. У чым крыецца прычына таго, што праз два гады каля 8 тысяч чалавек зьмянілі свае погляды, альбо ўвогуле ня сталі браць цяпер удзел у выбарах, ці больш таго, аддалі свае галасы найперш Саюзу Дэмакратычнай Лявіцы, а канкрэтней — У. Цімашэвічу. Ня лішнім зараз будзе ўзгадаць, як выказваліся шмат хто з праваслаўных беларусаў, якія яшчэ раней галасавалі за кандыдатаў з «левых». Сцьвярджалі, што іх адпалохалі ўнутраныя непаразуменьні паміж самімі кандыдатамі беларускіх партый, што мела месца два гады таму. Але ж гэтага, здаецца, зараз ужо не было .

Аналізуючы вынікі выбараў, трэба ўсё ж уяўляць, што рабіўся выбар перш за ўсё палітычны, ад якога кожны чалавек перш за ўсё чакае карысьці для сябе. Большасьць праваслаўных беларусаў зноў паверылі Саюзу Дэмакратычнай Лявіцы, а дакладней безпартыйнаму У. Цімашэвічу. Аддалі галасы за яго, а таксама правялі ў Сойм двох малавядомых людзей з левых: С. Малішэўскага і М. А. Пэцкэн. Толькі ці здолеюць яны адстаяць патрэбы тых, хто ўскосна (і ўсё ж несьвядома) аддаў за іх свае галасы. Хто з іх хоць паспрабуе супрацьстаяць эканамічнаму і культурнаму заняпаду ўсходняй Беласточчыны? Бо У. Цімашэвіч такімі малаважнымі справамі наўрад ці стане займацца.

Матэматыка выбараў сьведчыць, што выбарчаму камітэту Беларускага Аб 'яднаньня не хапіла 5010 галасоў, каб мець хоць адзін мандат. І шмат хто з беларусаў напэўна задумваецца над тым, наколькі слушна ён зрабіў, абраўшы У. Цімашэвіча. І малавядомых людзей, як напрыклад А. Дабраньскага, што паходзіць з-пад Ломжы, з шляхецкай сям 'і.

ЭМІГРАЦЫЯ

Кыргызкія беларусы хочуць вярнуцца дамоў

У гады існаваньня Савецкага Саюза шмат жыхароў эўрапэйскай часткі краіны апынулася ў рэспубліках Сярэдняй Азіі: адны накіроўваліся туды, каб ажыцьцяўляць «культурную рэвалюцыю», другія — каб уздымаць эканоміку, трэція трапілі туды ў пошуках лепшага жыцьця. У выніку да нядаўняга часу толькі ў Кыргыстане налічвалася каля 9 тысяч нашых землякоў. У мінулым годзе нацыянальна сьвядомыя беларусы ўтварылі суполку «Сьвітанак». Гутарка з намесьнікам старшыні Рады Суполкі Сьмятанкам Ігарам Генадзьевічам прапануецца чытачам «Пагоні».

— Суполка стваралася ў мэтах захаваньня мовы, культуры, традыцый Бацькаўшчыны. Філіі яе ёсьць па ўсёй краіне. У суполку ўваходзяць члены 350 сем 'яў. Чатыры разы ў год адбываюцца агульныя сходы, на якіх гісторыкі чытаюць лекцыі пра мінуўшчыну Беларусі. Пры «Сьвітанку» дзейнічае ансамбль, які выконвае беларускія песьні і танцы. У гэтым годзе мы разам сьвяткавалі праваслаўны Вялікдзець. Мне дзіўна, што на Беларусі грамадзтва падзялілася на два супрацьлеглыя лагеры: дэмакратаў і камуністаў. У нашай суполцы таксама ёсьць людзі з супрацьлеглымі палітычнымі поглядамі, але ж гэта не перашкаджае ім сябраваць, праводзіць разам вольны час і нават займацца камэрцыяй.

— Калі ласка, скажыце, дзеля чаго Вы прыехалі ў Горадню?

— Я прыехаў сюды, каб арганізаваць перасяленьне членаў суполкі з Кыргыстана на Беларусь. Жадаюць прыехаць 80 сем 'яў. 40 з іх хацелі б ажыцьцявіць гэта у бліжэйшы час. Прычына — хвароба росту маладых дзяржаў. Калі чалавек не зьяўляецца кыргызам па нацыянальнасьці, то адчувае няўпэўненасьць у заўтрашнім дні.

— А чаму ў людзей зьявілася такое пачуцьцё? Ці, можа, ў Кыргыстане існуе дыскрымінацыя па нацыянальнай прыналежнасьці?

— Нягледзячы на тое, што афіцыйныя ўлады краіны праводзяць дэмакратычную палітыку, нават робяць захады па абароне правоў нацыянальных меншасьцяў, на пабытовым узроўні адчуваецца, па меншай меры, нелюбоў з боку карэннага насельніцтва да славянаў. На вуліцы часта кыргызы падыходзяць і абражаюць, лепей у такім выпадку змаўчаць.

Пакуль Вярхоўны Савет ня прыняў закон, які б абараняў правы нацыянальных меншасьцяў. Затое ён не зрабіў рускую мову дзяржаўнай нароўні з кыргызкай. Можна зразумець, што беларускі парлямэнт зацьвердзіў у якасьці дзяржаўнай толькі беларускую мову, бо яна роднасная з рускай, і вывучыць яе не складана, з кыргызкай жа іншая справа. Афіцыйна дыскрымінацыі няма, але ж калі страціў работу, то ўладкавацца потым будзе вельмі складана. Зараз 99 працэнтаў кіраўнікоў прадпрыемстваў, навучальных і мэдыцынскіх устаноў — кыргызы, раней было інакш.

Прыватызацыя дзяржаўных прадпрыемстваў ажыцьцяўлялася толькі карэнным насельніцтвам. Крэдыты атрымлівае таксама толькі яно.

Непакоіць суседзтва з Таджыкістанам і Аўганістанам. Акрамя таго, у Кыргыстане да ўлады рвуцца на[illegible]налісты. Таму мы вельмі ўдзячныя кы[illegible]каму народу, што ён прыкладае ўсе намаганьні, каб разьвітацца з намі мірным шляхам, але ж баімся, што штосьці можа зьмяніцца, і хацелі б ад 'ехаць хутчэй, пакуль нічога ня здарылася.

— Ці валодаеце Вы інфармацыяй, колькі чалавек ужо пераехала з Кыргістану?

— За апошні час краіну пакінула каля 200 тысяч чалавек. Я ўпэўнены, што ў недалёкай будучыні гэта можна будзе назіраць і ў Казахстане. Ад 'яжджаюць у пераважнай большасьці людзі з вышэйшай адукацыяй: дырэктары прадпрыемстваў, дактары, выкладчыкі навучальных устаноў, інжынеры. Беларусы, напэўна, апошняя нацыя, якая вырашыла перасяліцца. Кыргызы добра ставяцца да нас, лепей, чым да рускіх, але ж у мяне на твары не напісана, хто я па нацыянальнасьці. Яны лічаць нас нацыянальнай меншасьцю, якая ім нічым не пагражае з-за невялікай колькасьці.

— А чым ў такім выпадку пагражаюць кыргызам, напрыклад, рускія?

— Як і ў большасьці былых савецкіх рэспублік, якія атрымалі самастойнасьць (выключэньне, напэўна, толькі Беларусь) рускамоўнае насельніцтва разглядаецца ў Кыргыстане, як нямая калона ў правядзеньні нэакаланіяльнай палітыкі.

— А чаму вы прыехалі менавіта ў Горадню?

— У радыяцыйныя раёны мы нават не зьвярталіся. Берасьце — міжнародны перавалачны пункт, таму туды перасяліцца няма магчымасьці. І мы спынілі свой выбар на Віцебшчыне і Гарадзеншчыне. У нас была папярэдняя дамова з кіраўніцтвам горада аб выдзяленьні пляцаў пад будаўніцтва прыватных дамоў альбо аднаго 40-кватэрнага будынка за кошт саміх перасяленцаў і цэнтралізаваных крэдытаў Беларусі. На гэта была атрым[illegible] таксама згода нябожчыка Арцымені. [illegible]ак, калі справа дайшла да канкрэтнага вырашэньня пытаньня з зямлёй, мы атрымалі адмоўны адказ.

— Чым ён быў аргумэнтаваны гарвыканкамам?

— Прыводзілася шмат довадаў аб вялікай чарзе на кватэры саміх мясцовых жыхароў, патрэбах чарнобыльцаў, інвалідаў і гэтак далей, але ж яны не прасілі аб выдзяленьні нам чыіх-небудзь кватэр альбо земляў, падрыхтаваных для іншых.

Напрыканцы нашай размовы высьветлілася рэальная падаплёка адмоўнага адказу. Спадар Масквічоў, начальнік УКБ гарвыканкама, сказаў, што Горадня не будзе піянэрам у справе ўладкаваньня вымушаных беларускіх перасяленцаў.

— Што Вы зьбіраецеся рабіць далей?

— Ведаеце, па-першае, мы ня просімся ў Падмаскоўе і таму спадзяемся, што дзесьці ў калідорах улады Горадні мы знойдзем хаця б аднаго чалавека з прозьвішчам Гарадневіч, які паспрабуе зразумець, што не ад лёгкага жыцьця мы, у многіх з якіх у Кыргыстане нарадзіліся дзеці, а некаторыя пражылі 30—40 гадоў, зьбіраемся перасяліцца. Па-другое, кожная цывілізаваная дзяржава павінна прымаць сваіх людзей, калі іх вымушаюць вярнуцца на Радзіму, таму мы не губляем надзеі знайсьці паразуменьне ў кіруючых колах Беларусі.

Шчыра дзякую КАФ «Бацькаўшчына» і асабіста яе кіраўніку М. Маркевічу за дапамогу, бо гэта адзіная ў горадзе арганізацыя, якая неабыякава аднеслася да лёсу беларусаў з замежжа.

Гутарыў А. ДУК.

Выступіўшы такім моцным блокам, як Саюз Дэмакратычнай Лявіцы, шмат у каго з беларускіх выбаршчыкаў пахіснула веру ў тое, што самі з годнасьцю здолеем прадстаўляць сваю грамадзкасьць у парлямэньце. Яшчэ глыбей усьведамляецца комплекс непаўнацэннасьці, што мы горшыя за іншых, комплекс мужыка, што верыць толькі ў цара-бацюшку, які ў будучым ні з т. зв. лявіцай. Аднак такая вера нам нічога ня дасьць, таму што левыя групаваліся вакол сацыял-дэмакратаў і самастойна яны кіраваць у Польшчы ня будуць, бо іх сёньняшні посьпех, каля 37,57% мандатаў па ўсёй краіне, ня што іншае, як вынік памылак іншых партый, якія разам атрымалі падтрымку большасьці выбаршчыкаў, але іх раздробленасьць прывяла да таго, што яны ня здолелі дзяліць дэпутацкія мандаты, згодна палажэньню аб выбарах.

Мінуўшыя выбары яшчэ раз паказалі, што сярод беларусаў, а таксама праваслаўнай грамадзкасьці няма асобы, якая мела б палітычны аўтарытэт, групавала вакол сябе ня толькі кіраўнікоў розных арганізацый, але і была добра вядомай сярод звычайных людзей. Былыя кандыдаты, якія прадстаўлялі Праваслаўнае Брацтва, Беларускі Саюз, Беларускае Грамадзка-Культурнае Таварыства, альбо як Мікола Бушко — Арганізацыйны камітэт Міжнароднага фэстывалю царкоўнай музыкі ў Гайнаўцы, усяго толькі вядомыя як грамадзкія дзеячы на ўзроўні гміны ці павету, але не ваяводзтва.

Разрэклямаваць палітыка, які здолеў бы выйграць у У. Цімашэвіча, за некалькі месяцаў перадвыбарчай кампаніі ня вельмі проста. Фарміраваньне такой асобы вымагае шматгадовай працы, прычым не аднаго чалавека, і, зразумела, яе аўтарытэт павінен быць падмацаваны пэўнай палітычнай арганізацыяй. Данесьці гэта да шырокіх масаў могуць толькі добра з 'арганізаваныя структуры, якія павінны ўзьнікаць з патрэбаў зацікаўленых людзей. Беларуская грамадзкасьць, на жаль, пакуль нечага чакае, і ў сілу свайго безуладдзя ўжо каторы раз ставіць на левых. Вынікам гэтага зьяўляецца тое, што мы ня маем свайго прадстаўніка ў вышэйшых уладах Польшчы, дзе, вядома, вырашаюцца і лёсы беларусаў. Можам гэта паправіць, калі аб 'яднаемся вакол агульнай мэты — разам працаваць для паляпшэньня нашага дабрабыту. І ня толькі ў Беластоку, а і ў Чарэмшы, Бельску — Падляскім, Гарадку, Гайнаўцы, Сямятычах, Сакольцы...

Пераклаў з польскай М. М.

Ад перамены месца рэчавага рынку колькасьць праблем не зьмяншаецца

Здаецца, гарадзенскі рэчавы рынак будзе заўсёды галоўным болем для гарадзкіх улад, ды й ня толькі для іх. Стыхійна ўзьнікшы на ніжняй пляцоўцы Цэнтральнага калгаснага рынку ён не даваў ім спакою, бо ня ў стане быў умясьціць усіх гандляроў, якія займаліся сваёй справай вакол агароджы, уздоўж чыгуначнай каляіны й у іншых непрыстасаваных для гандлю месцах. Таму слушна зрабілі дэпутаты гарадзенскага Савета, вырашыўшы перанесьці яго. Але ж будаўніцтва рынка ў раёне пасёлка Паўднёвы, напэўна, самы горшы варыянт, бо, пазбавіўшы сябе і другіх ад адных праблем, яны стварылі новыя і, ў першую чаргу, для жыхароў пасёлка.

У мінулую суботу з раніцы дзесяткі тысяч чалавек накіраваліся на тралейбусах, аўтобусах, таксі і ўласных легкавіках у бок Паўднёвага, каб трапіць на рынак. І, напэўна, кожны з іх падумаў ці сказаў, як адзін мужчына, услых: «І якому дурню стукнула ў галаву пераносіць рынак менавіта туды?». Бо дабрацца да яго вельмі складана. Калі раней у бок «таўкучкі» перавозкі пасажыраў ажыцьцяўлялі тралейбусы 6 маршрутаў (калі не лічыць дадатковых) і аўтобусы больш як 10, дык толькі 3 тралейбусных і 6 аўтобусных маршруты праходзяць каля кальца «Хімвалакно», а ад яго да рэчавага рынка яшчэ каля трох кіламэтраў.

Грамадзкі транспарт і раней ня ў стане быў перавезьці усіх жадаючых на «таўкучку», наўрад ці ён здолее зрабіць гэта зараз, тым больш што непасрэдна да яе ходзяць толькі тры аўтобусы. Маршрутныя таксі і аўтобусныя экспрэсы не выпраўляць становішча. Таму многія вымушаны ісьці пехатою. Тыя ж, хто здолеў зайсьці у аўтобус, на працягу ўсяго шляху ня могуць нават паварушыцца.

Не пазайздросьціш і тым, хто вырашыў трапіць на рынак з дапамогай уласных легкавікоў, якія расьцягнуліся ад кальца «Хімвалакно» да самага рынка, бо на дарозе вельмі часта ўзьнікаюць заторы. У выніку — няспынны гул рухавікоў, забруджанае паветра. Уладальнікі аўтамашын , прыехаўшы да рынка, не жадаюць плаціць 500 рублёў за карыстаньне аўтастаянкай, таму ставяць аўтамабілі ў дварах дамоў Паўднёвага, бо на ўзбочыне шашы для іх не хапае месца.

На тэрыторыю рынка людзі трапляюць рознымі спосабамі: адны купляюць за 100 рублёў білет, а другія, вырашыўшы зэканоміць грошы, пералазяць праз невысокі плот, трэція ж спакойна праходзяць у месцы, дзе прыкладна на стомэтровым адрэзку няма ніякай агароджы.

Тыя, хто ўпершыню прыходзіць сюды, заўважаюць многае, што адрозьнівае цяперашні рэчавы рынак ад ранейшага. Гэта амаль поўная адсутнасьць лавак, і таму гандляры вымушаны раскладваць тавар на зямлі, падклаўшы газэты. Амаль не сустракаюцца бабулькі, якія б прапаноўвалі ношанае адзеньне і абутак, іншыя рэчы, якімі карысталіся раней, і падлеткаў, якія прыходзілі раней дзеля інтарэсу. На новым рынку шмат свабоднага месца, нягледзячы на тое, што гандляры стаяць шчыльнымі радамі.

Праўда, няма тут і таўканіны, якую можна было назіраць на Цэнтральным рынку. Зьмяніўся і асартымэнт тавараў: намнога болей стала зімовага абутку і адзеньня. Аднак толькі ў некалькіх месцах можна набыць беляшы і піражкі, за якімі трэба шмат часу прастаяць у вялікай чарзе. Калі раней штось ядкое можна было купіць на калгасным рынку ці ў прадуктовых крамах, якія знаходзіліся паблізу, то цяпер застаецца крыху пагаладаць, альбо шукаць што-небудзь у Паўднёвым, альбо, як прапануюць у рэкламным роліку, набыць «Сьнікерс».

Што больш за ўсё уражвае, дык гэта цэны. Яны значна ўзрасьлі з-за павышэньня курса даляра і расейскага рубля ў адносінах да беларускіх грошай. Так, зімовыя курткі каштуюць ад 70 да 120 тысяч рублёў, дзіцячыя — 25 000—45 000, джынсы — 40 000—90 000, спартыўныя касьцюмы — 40 000—80 000, скураныя курткі — 120—180 даляраў, жаночыя зімовыя боты — 70 000 рублёў — 75 даляраў, майкі — 12 000—15 500 руб., дзіцячыя зімовыя боты — 15 000—30 000, красоўкі — 40 000—90 000, пальчаткі — 6000—15 000, джынсавыя курткі — 40 000—80 000, шапкі з натуральнага футра — 30—50 даляраў.

У гэты дзень на рынку было шмат людзей, але ж большасьць з іх прыйшла сюды як на экскурсію: паглядзець і гараўнаць. Таму, хутчэй за ўсё, у недалёкай будучыні колькасьць пакупнікоў зьменшыцца, бо ўжо зараз нямногія ў стане набываць там рэчы.

А. ДУК.

Калекцыя дзьвюх фірмаў

Незвычайная выстава ў Новым замку ў Горадні. Дзьве мясцовыя фірмы «У майстра» і «Лінт» прадстаўляюць гледачам сваю калекцыю, большасьць якой складаюць карціны гарадзенскіх мастакоў.

Найперш уражвае сама ідэя камэрсантаў — мець сваю калекцыю карцін мясцовых мастакоў. Гэта па-сапраўднаму нагадвае нешта незвычайнае, далёкае ад нашага постсавецкага жыцьця, бо сучасных камэрсантаў, бізнэсмэнаў і прадпрымальнікаў, якія ўжо і напрацавалі немалы капітал, усё ж найбольш займае думка, як яго павялічыць.

Дарэчы, сама ідэя стварэньня калекцыі ўзьнікла выпадкова. У краме «У майстра» яшчэ год таму пачалі залежвацца карціны, якія па свайму кошту былі мала даступныя пакупнікам. І фірма вырашыла закупляць іх для сябе. Некаторыя карціны трапілі ў калекцыю як прэзэнты. Калекцыю папоўнілі таксама вырабы дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва.

Калі каго, зрэшты, зацікавіць выстава, аб ёй вельмі цікава можа апавядаць Алена Аляксандраўна Пілічава, якую вы бачыце на здымку. Акрамя таго, што яна кіруе адною з фірмаў, да таго ж шмат ведае пра мастацтва ўвогуле і пра гарадзенскіх мастакоў асабліва.

(мм).

Фатаграфаваў А. УЛАДАСЕВІЧ.

Легкавікі з Фінляндыі

Пашчыраваўшы на аўтасьметніках Нямеччыны, Галяндыі, Бэльгіі і Францыі, некаторыя гарадзенскія гандляры аўтатранспартам пачалі асвойваць месцы аўтазлому ў Фінляндыі. На думку тых жа гандляроў, патрыманыя легкавікі ў Фінляндыі каштуюць значна таньней, чым у краінах Заходняй Эўропы.

Г. У.

ГРАМАДЗТВА

Алесь ЧОБАТ

Армія Краёва

(Пачатак у № 33).

Як вядома, яшчэ 30 ліпеня 1941 году дайшло да паразуменьня паміж В. Сікорскім і савецкім урадам, якое прадугледжвала: а) «прыпыненьне» савецка-польскай вайны; б) фарміраваньне на тэрыторыі СССР польскага войска (армія гэнэрала Андэрса — **аўт.**); в) супольныя дзеяньні супраць немцаў на акупаванай тэрыторыі і г. д. Адпаведна, савецкія партызаны атрымвалі інструкцыі супрацоўніцтва з палякамі, а АК — паведамленьні, што з «саветамі» ёсьць дамоўленасьць пра аднаўленьне Польшчы ў даваенных межах, хаця і адно, і другое не зусім адпавядала праўдзе.

Вясной 1942 году пад Навагрудкам адбыліся перамовы савецкага і польскага партызанцкага камандваньня. Савецкія ўлады былі зацікаўленыя здабыць сімпатыі палякаў: з ліпеня 1942 году разьведка СД са зьдзіўленьнем адзначала, што тэрор «саветаў» супраць паліцаяў, урадоўцаў, чыгуначнікаў, настаўнікаў набыў выбарачны характар, вынішчалі беларусаў і ашчаджалі палякаў! А нават часам забясьпечвалі прадуктамі польскіх ксяндзоў, вярталі «польскім хлопам» забраную скаціну.

Са свайго боку, АК-оўская разьведка забясьпечвала савецкія групы інфармацыяй ды сувязямі, а былі нават выпадкі баявога супрацоўніцтва: у лістападзе 1942 году агенты АК, начальнік Браслаўскага павету Васілеўскі і яго намесьнік Кавалеўскі, перадалі савецкаму атраду «Спартак» 2 кулямёты, 7 карабінаў, пісталеты, гранаты, набоі і другі рыштунак. Восеньню 1942 году былі праведзены супольныя апэрацыі супраць нямецкіх гарнізонаў пад Налібоцкай пушчай...

Аднак гэтае супрацоўніцтва ня было ані пасьлядоўным, ані моцным. Апошняя супольная апэрацыя, разгром нямецка-паліцэйскага гарнізона ў Жалудку, прыпадае на сакавік 1943 году. Адгэтуль савецкія і польскія партызаны, у лепшым выпадку, захоўвалі ўзаемны нэўтралітэт. Чаму так сталася?

Па-першае, узаемны антаганізм 1939-га і ранейшых гадоў быў мацней загадаў: на Беларусі йшла не проста партызанская, але яшчэ грамадзянская, нацыянальная і рэлігійная вайна! Па-другое, у 1942 годзе разваліўся пакт Сікорскі-Сталін. У сакавіку-жніўні 75-тысячная армія гэнэрала Андэрса па патрабаваньню Сікорскага была выведзеная з СССР на Блізкі Ўсход, у красавіку 1943 году СССР і лонданскі польскі ўрад разарвалі дыпляматычныя адносіны, а 4 ліпеня 1943 году ў катастрофе над Гібралтарам загінуў сам В. Сікорскі. Польшча і СССР зноў вярнуліся да стану вайны, і адпаведныя інструкцыі атрымалі савецкае і польскае падпольле на Беларусі.

Да таго ж яшчэ савецкая партызанка на ўсходзе Беларусі ўзмацнела настолькі, што магла перанесьці свае дзеяньні на заходнія абшары. 22 чэрвеня 1943 году Пленум ЦК КП(б)Б прыняў пастанову «Аб ваенна-палітычных задачах працы ў заходніх вабласьцях Беларусі»:

«1. Заходнія вобласьці Савецкай Беларусі зьяўляюцца неад 'емнай часткай беларускай рэспублікі. **На яе тэрытоыі, акупіраванай Германіяй, дазваляецца дзейнасьць толькі тых груп, арганізацый і атрадаў, якія кіруюцца інтарэсамі СССР.**

2. Існаваньне разнастайных арганізацый, якімі кіруюць польскія буржуазна-нацыяналістычныя цэнтры, трэба разглядаць як незаконнае умяшаньне ў інтарэсы нашай Айчыны.

3. Нашай найпершай задачай ёсьць шырокае разьвіцьцё партызанцкага руху, далучэньне да яго ўсіх слаёў насельніцтва, у тым жа і палякаў. Атрады й групы, створаныя польскімі рэакцыйнымі нацыяналістычнымі коламі, неабходна ізаляваць ад насельніцтва шляхам стварэньня сярод польскіх працоўных савецкіх атрадаў і партызанцкіх групаў.

4. Неабходна ўсялякімі сродкамі весьці барацьбу супраць польскіх буржуазна-нацыяналістычных атрадаў і групаў».

Такім чынам, АК адным махам з «саюзьніка» была ператворана ў «фашыстоўскую арганізацыю Сікорскага». Са свайго боку лонданскі ўрад і Галоўная камэндатура Арміі Краёвай у Варшаве выдалі загад «не всуплдзялаць з Советамі, але ім не пшэшкадзаць»!

А вось за подпісамі П. Калініна і П. Панамарэнкі пасьледоўна выйшлі **тры** інструкцыі: **па-першае, спыніць супрацоўніцтва** з АК, **па-другое, нэўтралізаваць палякаў** у нашых атрадах, **па-трэцяе, разьброіць сілы АК** на нашай тэрыторыі! Гэта азначала ўжо ня проста канфлікт, але адкрытую братазабойчую вайну. Летам 1943-га немцы аднолькава змагаліся й супраць «саветаў», і супраць «палякаў», а палякі ды «саветы» былі ўжо гатовыя біцца паміж сабой.

Дзеля выкананьня «польскай» пастановы ЦШПР і БШПР летам і восеньню 1943 году накіравалі ў Заходнюю Беларусь 9 партызанскіх брыгад, 10 атрадаў, 15 апэрацыйных групаў — па аднаму атраду альбо групе на раён. Ад сьнежня 1942-га да сьнежня 1943-га колькасьць падпольных райкамаў павялічылася з 10 да 87; выдавалася 14 новых газэтаў, з іх 4 на польскай мове; пры кожным атрадзе ці групе рэкамэндавалася мець па некалькі карэнных палякаў альбо добра ведаючых польскую мову беларусаў. У канцы 1943 году на Заходняй Беларусі савецкіх партызанаў было ўжо 36,8 тысячы — колькасна партызанка павялічылася ў тры разы.

Як ужо гаварылася, атрады АК пачалі баявыя дзеяньні летам-восеньню 1943 году. Галоўны ўдар быў скіраваны не на чыгунку, але супраць нямецкіх і паліцэйскіх гарнізонаў. Гэтым вырашаліся дзьве задачы, па-першае, здабываньне зброі і амуніцыі — нагадаем, што саюзная авіяцыя грузы для АК скідвала толькі ў цэнтральнай Польшчы; «крэсы всходне» ЗША і Вялікабрытанія разглядалі як тэрыторыю СССР. Па-другое, рабілася пашырэньне тэрыторыі і абарона польскага насельніцтва. Пры гэтым АК да зімы 1943—44 гг. практычна ўзяла пад кантроль усё правабярэжжа Нёмана ад граніцы паміж Райхам і ГК «Беларусь» (праходзіла прыблізна на паўдарозе ад Скідаля да Шчучына, ад Азёраў да Астрыны — **аўт.**) да Мядзельскага азёрнага краю, дзе пачыналася савецкая партызанская зона. Савецкія ж партызаны кантралявалі левабярэжжа Нёмана, дзе немцы практычна эвакуаваліся з вёсак, утрымваючы гарады, мястэчкі, чыгунку ды стратэгічныя дарогі.

АК мела добра падрыхтаваны камандны састаў: 565 афіцэраў, 630 падхарунжых, 8 796 сяржантаў (да лета 1944 году — **аўт.**). На ўзбраеньні батальёнаў толькі ў Віленскай і Навагрздкай Акругах было каля 140 станкавых і каля 500 ручных кулямётаў, каля 500 аўтаматаў, нават лёгкія гарматы і мінамёты. Падкрэсьлім: да зімы 1943—44 гадоў практычна ўся гэтая зброя была здабытая шляхам нападаў на склады й абозы, у гарнізонах ворага і... ў баях супраць савецкіх партызан! Усяго мелася зброі на 35—40 тысяч чалавек, больш дакладна гэтую лічбу акрэсьліць цяжка. Гэтаксама разыходзяцца ацэнкі жывой сілы АК. Паводле адных зьвестак, летам 1944 году АК налічвала 27,2 тысячы чалавек (Вільня — 8,5 тыс., Навагрудак — 5,7 тыс., Беласток — 7,5 тыс., Палесьсе — 5,5 тыс. чалавек — **аўт.**), паводле ж другіх — нават да 50 тысяч байцоў.

(Працяг будзе).

«Ідэйны» спэкулянт

Маю сустрэчу з аўтарам гэтага інтэрв 'ю хут[illegible] можна назваць вы[illegible]ковай. Я не рыхтаваў да яе пытаньняў, не дам[illegible]ўся на пэўны час, а п[illegible]та сустрэў чалавека сваіх гадоў, які ў гутарцы падзяліўся вопытам, як яму даводзіцца зарабляць грошы дзеля таго, каб пражыць і пры гэтым не хадзіць на дзяржаўную працу. Ведаю, што ў нас добрая частка горада ко[illegible]ць такім чынам свае сем 'і, аднак мой субяседнік падаўся мне ча[illegible]кам трошкі незвычайным. Дарэчы, прозьвішча [illegible]ват і не запытаў, а завуць яго Валодзем.

— Валодзя, як пачувае сябе чалавек, якога сёньня называюць безпрацоўным?

— У маім уяўленьні безпрацоўе ўвогуле блеф. Кожны павінен працаваць. І не абавязкова хадзіць дзеля гэтага на працу, але ў сваім доме можна шыць, вязаць, парыць, смажыць, гандляваць уначы півам, гарэлкай, цыгарэтамі... Усё гэта і ёсьць работа, якая будзе цябе карміць. Не працуюць сёньня хіба што толькі хворыя.

— А сам ты чым займаешся?

— «Спэкуляцыяй». «Спэкулюю» усім, чым Бог пашле. Польскай тэмы ўвогуле закранаць ня буду, паколькі кожны гарадзенец, калі не мінуў яе сам, то даволі аб ёй ведае.

Сярод белага дня, калі трапіць на чыгуначны вакзал у Горадні, можна пабачыць цэлыя караваны людзей з вялікімі кайстрамі, каляскамі, заплечнікамі. Не іх па-рознаму кажуць, часам абражаюць, за імі цяжка дзе-небудзь дастацца, а яны кожны дзень цягнуцца і цягнуцца, нягледзячы ні на што.

Я бяру ўсе свае грошы, якія маю ў хаце, і з самай раніцы бегаю па ўсяму гораду, душуся ў тых самых тралейбусах, як і ўсе, дзеля таго, каб запоўніць свае вялікія кайстры курамі. Закупляю, як найменей, каля 50 штук.

Недзе ў гадзін 18—19 дабіраюся дахаты і зачынаю адразу надаваць сваёй пакупцы таварны выгляд: кожную абшчыпваю, вымываю, абсмальваю і кладу ў торбачку, каб было прыгожа. Каля 24.00 гэта работа сканчаецца і недзе гадзіну-паўтары я маю для адпачынку. А ўжо прыкладна каля 2 гадзін уначы кайстры ў рукі з пяцьцюдзесяцьцю курамі і іду пешкі на вакзал праз увесь горад. Пешкі таму, што таксоўка каштуе да 5—6 тысяч і з сабе такой раскошы не дазваляю. У чатыры гадзіны раніцы ад 'яжджаю ў Вільню цягніком.

Якім чынам я праважу свой «кантрабандны» тавар, казаць ня буду.

Напачатку дзесятай я ўжо ў Вільні, і да 15.00 збываю сваіх курэй. Дарэчы, часам нават на тых самых коштах, што і набыў дома, часам прэзэнтую курыцу адзінокай, галоднай бабульцы, на якую глядзець цяжка.

Ну, а ўвечары зноў сядаю на цягнік і ўжо ў гадзіну ночы я ў сваёй кватэры. У тыдзень я выпрацоўваю 126 гадзін і за грузчыка, і за гандляра, і да таго ў савецкіх людзей яшчэ лічуся «ворагам народа».

— І дзеля чаго ўсё гэта?

— Калі быць шчырым, то за месяц у мяне атрымліваецца два тваіх заробка. Праўда, быў і такі выпадак, калі ўсіх маіх курэй разам з кайстрамі папросту скралі.

— Няўжо ты атрымліваеш ад гэтага столькі задавальненьня, што не хацеў бы працаваць па сваёй спэцыяльнасьці?

— Я, дарэчы, маю вышэйшую адукацыю і з задавальненьнем прадаваў бы сваю рабочую сілу і прафэсіяналізм, калі б выконваліся толькі два маіх патрабаваньні: адэкватны маёй рабоце заробак і поўны давер да мяне як да прафэсіянала. Я ня здолею больш працаваць, калі начальнік ходзіць за табою, як пастух. Няхай ацэньваюць мяне толькі па выніках маёй работы, а ва ўсім астатнім я павінен пачувацца свабодна.

— Цікава, а людзі, якія зараз вакол цябе, яны думаюць таксама?

— У кожнага свае мэты. Я ідэйны «спэкулянт». Сярод цяперашніх маіх «калегаў» шмат такіх, якія нічога ня ўмеюць рабіць. А я ўмею шмат што: ад кіраваньня аўтамабілям да ўпраўленьня камп 'ютэрам.

А яшчэ я «ідэйны» таму, што ў гэтым маім занятку ёсьць іншае жыцьцё, якое я раней не ведаў, напоўненае людзьмі, падзеямі, сюжэтамі..., якіх я, можа, нават шукаю ўвесь час.

Вядома, я не магу рабіць любую работу. Але тут грошы зарабляюцца рухам. У гэтым і ёсьць для мяне сэнс.

— Але чаму толькі такая дробная спэкуляцыя?

— Таму што ў мяне няма зараз вялікіх грошай. Дарэчы, сёньня мне гэта падабаецца і я ўжо ўзгадаў, чаму. А ўвогуле не зайздрошчу людзям, якія робяць толькі дзеля грошай...

— Ведаеш, Валодзя, зараз я разумею, чаму, калі іду пасьля працы дамоў, ніколі не магу набыць у краме сабе курыцу. Як быць такім, як я?

— У кожнага з нас свае праблемы. Я магу табе прадаць ю па спэкулятыўным коштце, альбо проста спрээзэнтаваць. Я лічу гэта нармальным настолькі, наколькі ўвогуле нармальнае наша жыцьцё. Я ня здольны сёньня заправіць сваю машыну, таму што спэкулянты таксама нажываюцца з гэтага.

— Дык што, ты так і будзеш далей вазіць курэй?

— Я выбраў курэй, пакуль гэта выгодна і магчыма, а калі што, і без гэтага знайду іншы тавар. Я ўпэўнены, што здолею зрабіць сабе капітал, каб з часам адкрыць сваю справу. Але пачынаць я павінен з сваіх грошай, а не з дзяржаўных крэдытаў, на якія нікто не спадзецца.

— Як ты думаеш, колькі часу ў нас яшчэ працягнецца такая сітуацыя?

— Шмат, хоць, па праўдзе, складана прагназаваць. Я не бачу розьніцы нават у суседніх дзяржавах. Мару паехаць у Калмыкію, таму што яе прэзідэнт мне сімпатычны, там вельмі цікавы і багаты край, які, напэўна, мае добрую будучыню.

А ў нас яшчэ нічога доўга ня будзе. І таму, што мы савецкія людзі, якіх душаць два пачуцьці — сацыяльная бездапаможнасьць (людзі прывыклі, каб за іх усё вырашала дзяржава) і зайздрасьць, ад якой пазбавіцца будзе вельмі складана.

— Валодзя, а ты не баішся, што калі-небудзь пашкадуеш аб тым, чым зараз займаешся і што ўвогуле дарэмна патраціў час?

— Шкадаваць аб тым, што патраціў кавалак жыцьця — не.

Я пасьля сканчэньня інстытута, акрамя «ведаў» па марксізму-ленінізму, нічога не зарабіў. Калі нават я на курах не зараблю багацьця, то хоць пабачу шмат розных людзей, у мяне будзе шмат сустрэч, знаёмых і г. д. А шкадаваць — гэта наогул удзел слабых людзей. Нават аб скрадзеных кайстры, поўнай курэй, я шкадаваў толькі пару гадзін.

— Мне здаецца, што табе некалі ўсё ж падабалася твая прафэсія, якую ты выбраў, толькі вось працаваць у тых умовах не даў рады.

— Я ніколі да яе больш не вярнуся, хоць атрымліваў, нягледзячы ні на што, вялікае задавальненьне. Я памятаю словы Маркеса, а мы мелі з ім адну і тую ж прафэсію, што ў ёй болей за 5—7 гадоў працаваць нельга, а ён, дарэчы, прабыў 10 і зразумеў, што страціў лішнія тры гады. А я, дарэчы, праслухоўваюся да думкі Нобэлеўскіх лаўрэатаў.

Гутарыў **М. КАРНЕВІЧ.**

Дойчмаркі Віктара Б.

Новую прафэсію перагоншчыка аўтамашын асвоілі некаторыя гарадзенскія вадзіцелі. Нідзе не працуючы, Віктар Б. стала набывае праз турыстычныя агенцтвы недарагую турыстычную візу да Нямеччыны, дзе ў тэрмін некалькіх дзён набывае аўтамабіль і пераганяе яго праз мяжу да Горадні. Тут прадае свой набытак перакупшчыку і наноў едзе па пакупку. За месяц Віктар спраўляецца зрабіць 3—4 такія паездкі.

Дарэчы, з аднаго прададзенага ўтамабіля гарадзенец мае прыбытак да 300 марак.

ЛІТАРАТУРА.

С. АСТРАВЕЦ

Дзяды

Цэгла мне кажа:
«Я была калонай».
Ален Баскэ.

Падвойны аўтобус спыняецца і бальшыня пасажыраў пакідае яго, выпроствaецца ўздоўж выбрукаванага сотамі ходніка. Аўтобус, выпаражніўшыся, памкне наперад, нагоніць нядаўніх сваіх пасажыраў, а потым збочыць налева. Яны ж з паловы гэтага шляху рушаць наўскасяк пляца ў тутэйшы downtoun*.

Немудрагелісты сцэнарый, які паўтараецца безліч разоў, бы ранішні маршрут да працы, зрэдку знарок крыху зьмяняны перасадкай з аўтобуса ў тралейбус.

Газэтны кіёск, крама з гадзіннікамі, парфумная, палеваруч — «кілбасы» і г. д.

Сёньня на старым, вельмі камэрным тызэнгаўзавым пляцы ў атачэньні прысадзістых — пад чырвонай дахоўкай — камяніц шчыльна ад войска. Усё адно, каб у пазьнебарочнай гасьцёўні за сэрвіраваным сталом паселі б збройныя жаўнеры з «калашнікавымі».

Равуць рухавікі. БТР-ы, «кацюшы», самаходныя гарматы, мэталічныя парасоны радыёантэн. Бракуе толькі танкаў.

Дзятва ў захапленьні. Старэйшыя пазіраюць абыякава, некаторыя скэптычна. Чую кпліва: «Рускія рыхтуюцца да вайны».

Перасякаю пляц. Правадыр паранейшаму стаіць на сваім месцы. Спатыкаю знаёмца. Шпацыруе з дзецьмі. Называе іх мне з гонарам у голасе: «Кірыл, Ільля». Разумны чалавек. Нядаўна няўдала балатаваўся ў народныя дэпутаты.

Выбаршчыкі не прыйшлі галасаваць. Пазьней у гарадзкой газэце быў надрукаваны чытацкі ліст. Людзі абурана пісалі, што пры адным кандыдаце, ды яшчэ партыйным, выбары на іхнім участку заўсёды будуць марнымі.

Гэтага, безумоўна балючага для яго, пытаньня сьвядома не закранаю.

«Бачыў? Што, войска? Але».

Па вуліцы міма нас ідзе маніфэстацыя з чорнымі харугвамі ды белымі з чырвоным пасам сьцягамі.

«Гэта войска нагналі, каб дзядам перашкодзіць,— тлумачу я.— «Дзень прызыўніка», называецца, прыдумалі. Абавязкова ў той жа дзень і на тым месцы».

«Дзяды»?. Папраўляе ён мяне запытальна. «Але, так. Мармычу я адказ. Прывычна. Слова спольшчанае... Ну, бывай».

Подбегам і нейк бокам, спыняючыся, каб шчоўкнуць затворам апарата, за «дзядоўнікамі» сьледуе мой знаёмы фатограф.

«Пятровіч»! Ён абарочваецца. Вітаемся. Далей шыбуем удвох разам.

«Ці разглядзеў на плошчы «град», цікавіцца ён у мяне. «Гэта, што 10 кэмэ зямлі за раз выпальвае?» «Ну так, 16 квадратаў... На Даманскім выпрабавалі».

«Усё вы, Пятровіч, ведаеце. Хоць і ў войску не служылі»...

Гандлёвая вуліца, адна з апошніх па-старому брукаваных, узьбіраецца крыху ўгору. Паўсюдна — рыштаваньні, чарапашыным рухам адбываецца рэстаўрацыя.

Моладзь са сьцягамі ўмыкнула наперад. У прасьвеце паміж муроў вуліцы бачым бела-чырвона-белыя полкі. На іх ужо ніхто не зважае. Прызвычаіліся.

Яшчэ год назад міліцыянты палявалі «дзядоўнікаў» на могілках, як нейкіх памыйных катоў, і продкаў мусілі памянуць у памяшканьні — з Пагоняй пад чырвона-зялёным арнаментным сьцягам.

Уцякалі ўроссып. «Фуражкі» з дубцамі скакалі сьледам у шынялёх цераз капцы. Справіліся самі. Хоць непадалёк — у мэдвучылішчы напагатове чакала падмацаваньне — гарадзкі партактыў, адарваны ў нядзелю ад сямейнага адпачынку.

Месца, дзе быў зруйнаваны касьцёл, усе абмінулі, хоць можна было прайсьці нацянькі. Потым сюды яшчэ вернуцца, каб запаліць сьвечкі. Месца гэтае адгароджана ад люднага вялікага пляцу агульнагарадзкой Дошкай гонару з павялічанымі фотапартрэтамі перадавікоў вытворчасьці. Гэта гучыць глупа, кпліва, іранічна, але так ёсьць у самой справе.

Замкавая вуліца выгінаецца, бы рачная лукавіна паміж стромых камяніц-берагоў. Тады яшчэ не будавалі шырокіх простых праспэктаў імя ўсялякіх угодкаў.

Пятровіч просіць пачакаць. Ён спыніўся, бо заўважыў (бакавым зрокам, скеміў я) тое, што само прасілася ў кадр. Акно, буйна закратаванае, з шыбамі, заклеенымі газэтамі. Праз краты сумна пазіраюць на вуліцу «Труд», «Правда», «Рабочая трибуна», яшчэ нейкія цэнтральныя друкі.

Ён адыходзіцца на колькі крокаў, прыкладае фотаапарат да вачніцы, мружыцца і два-тры разы пстрыкае.

«Хадземце», кажу я. Мне добра вядома, што ў нашай газэце падобнага не надрукуеш[illegible]шай у горадзе няма. Ён, як бы ра[illegible]ючы маю скэптычнасьць, засмучана тлумачыць: для асабістага архіва, хай будзе.

Раскрыжаваньне з мігатлівымі сьветлафорам[illegible]така, спатыкаючыся, часова злучак[illegible] ў адно Навазамкавая з Замкавай.

Па-над імі дзёрзка парушае панярховасьць суседняе забудовы мінарэт пажарнай вежы. З-за дзьвярэй дэпо, аздобленых вялікімі чырвонымі зоркамі, выходзяць гурмой міліцыянты. Ні друкоў, ні кабураў не відаць. Мелі часу ахоўнікі парадку пераканацца, што беларусы — люд ціхмяны і гасіць пажар народнага абурэння няма патрэбы, бо няма і агню, а толькі прысак.

А вось і яны самі — дзьве-тры соткі інтэлігэнтаў з бела-чырвона-белымі сьцяжкамі на штрыфелях. Мікрафон, чорныя скрынкі гукаўзмацняльнікаў. Усё як мае быць.

Пятровіч адразу сігае завіхацца да прамоўцаў, а я прымыкаю да купкі вакол аднаго народнага дэпутата. Ён нядаўна вярнуўся з сэсіі.

«Ну як там Дземянцей, ці навучыўся хоць адной мовы?» Той толькі крывіць рот. А наогул якія навіны ў Менску?

«Навіны? Прыяжджаў вось да Вільні адзін таварыш з маскоўскага ЦК. Падбухторваў: чаму б вам, кажа, не стварыць польскую савецкую сацыялістычную рэспубліку ад Вільні да Львова?..»

Усе слухаюць моўчкі. Размаўляць ужо не хочацца.

Тым часам нейкі краязнаўца апавядае, як дагэтуль у нас па-хрысьціянску паміналі продкаў. Узмоцненыя словы хваляй адбіваюцца ад фасаду сінагогі. Дзіўнае суседзтва.

Потым моладзь чытае ўласныя вершы. Усё больш аб Богу, што пакінуў Беларусь. Сапраўды — нацыя паэтаў.

Лаўлю сябе на думцы, што ў галаве само сабой пачынае складацца апавяданьне. Хаця, не. Заўважыў гэта я ўжо раней, а толькі прызнаю[illegible] сабе зараз. Сюжэтаў у мяне ў га[illegible] процьма, і новыя, не даючы папярэднім высьпець як сьлед, таксама нярэдка падзяляюць іхні няўдалы [illegible]ёс. Кожнага разу шкадую тады, як [illegible]енароджаным дзіцяці.

З надрыўным ровам паўз сходку праяжджае на вялікай хуткасьці вайсковы аўтамабіль... Усе міжволі абарочваюцца.

Пры канцы сьвятар у цывільным парасейску распавёў пра бога і адчытаў малітву за наш бязбожны народ. Хто ўмеў, перахрысьціўся. Але такіх знайшлося няшмат.

■

Трымаюся за паручню ў тралейбусе і вяртаюся думкамі на мітынг. Скончыць тым, што перажагналіся хто мог, а гэтых было небагата? Надта абцята, мусіць, выйдзе.

Спрабую вымысліць нейкі іншы акцэнт, які б дазволіў мне паставіць у канчатку гэтага аповяду ня млявае шматкроп'е, а, прыкладам, тры клічнікі, або лепей — пытальнік, ды яшчэ і перакулены. Як у іспанскай мове.

Думаць перашкаджае дзядзька, што безцырымонна дыхае мне ў патыліцу. Ня бачу яго, але пераканаы, што той мажны і нязграбны.

Напэўна робіць грузчыкам на рыббазе, бо тлумачыць суседу з веданьнем, адкуль якая прывозіцца рыба і што хек — ён надта вымерзлы, сухі, ужо лепш, маўляў, мінтай.

«Якая з Калінінграда можа быць рыба? Ды і з Каспія... Вот ціхаакіянская — другое дзела. Але вагон аттуда ідзе месяц. А зараз ваабшчэ саставы стаяць вакруг Масквы. Ніхто разгружаць ня хоча. Гэта яшчэ адны дурныя беларусы разгружаюць...»

Ён робіць паўзу і працягвае. Зато як прыйдзе рыба, так адразу тысяча тон. Хаця, ён мысьлена ўзважвае, калі на вобласьць раськінуць, выйдзе ўсяго па бочцы на дзярэўню...

Яны яшчэ нешта абмяркоўваюць. Зарплату, гарэлачныя талоны, жонак. Потым рыбнік, як штосьці важнае ўспомніўшы, мовіць апошнія словы і выходзіць на прыпынку.

А ў мяне ў галаве гучыць сказаная ім фраза. «Народу на базары было — цьма. Так і валіў, так і валіў тоўпамі».

«Тоўпамі-тоўпамі», пачынаю машынальна паўтараць я і разумею, што стаўлю кропку.

* Дзелавая частка горада (англ.).

9-10.XI.90.

Адам ГЛЁБУС

НЮ

Апавяданьне

Невялічкі аскетычны двор. З боку вуліцы той двор адгароджае фундамэнтальны паркан з цяжкою класічнаю форткаю. З другога боку, паралельна грунтоўнаму паркану, цягнуцца запыленыя шыбы дрэваапрацоўчага прадпрыемства. Паміж масіўнаю фортkaю і мэблявым цэхам прадпрыемства месьціцца двухпавярховы пасьляваенны будынак хімчысткі. Каля ўваходу ў цэх і ў хімчыстку стаяць укапаныя ў зямлю аднолькавыя лавы, чые дошкі зрэзаны падлеткавымі сьцізорыкамі. Глыбока ў дзерава ўтоплены надпісы: Мілослаў+Веранікa, АС — ДС... У двары самоцішча высознае дрэва, стромкая таполя. Яна расьце каля трохпавярховага тарца, які загароджвае пустэльны двор з чацьвёртага боку.

На асьветленым тарцы трымцяць празрыстыя, нібыта разбаўленыя вадою, цені тапалёвых галінаў. Тарэц — малочна-жоўты, а цені — сьцюдзёна-блакітныя і нагадваюць рэкі, намаляваныя на контурнай мапе.

На ўзроўні трэйцяга паверху, за галінамі хаваецца адзіны ў двары гаўбец. Ён жорстка і выразна акрэсьліваецца на плоскасьці сьцяны сваімі чорнымі парэнчамі. Ні вокнаў, ні дзьвярэй на тарцы няма, і таму сімэтрычна пасаджаны гаўбец выглядае дэкаратыўна і скульптурна.

На гаўбцы — двое, мужчына і жанчына. Яны стаяць і паляць цыгарэты. Ён абапіраецца лакцямі на сталёвыя парэнчы. Яна прытулілася сьпінаю да атынкаванае сьцяны. Яны паляць і глядзяць на ледзь заўважнае пагойдваньне запыленае лістоты.

У жанчыны цьмяна-зялёныя, нібыта жнівеньская лістота, вялікаватыя вочы. У яе разумны пагляд і спакойны твар. У жанчыны хімічная завіўка, і масянжовыя спружынкі валасоў зіхацяць на вечаровым сонцы.

На жанчыне кароткая спадніца і лёгкая кашуля, такая белая і празрыстая, што праз яе відаць невялічкія грудзі з вострымі саскамі. Жанчына стаіць на гаўбцы басанож. Ёй прыемна стаяць на роўным бэтоне, які не пасьпеў астыгнуць пасьля ліпеньскага дня.

У мужчыны даўгаваты твар, і калі ён робіць зацяжку, на худых пашчэнках іскрыцца аднадзённая шчэць. Мужчына паклаў рукі на гафтаваныя парэнчы. На ім палатняная кашуля і пацёртыя джынсы. У яго зусім кароткая стрыжка, досыць акуратная, але занадта ўжо кароткая, і можна падумаць, быццам яго стрыглі пад прымусам, і сьветлыя валасы ледзь адрасьлі. Мужчына, як і ягоная жонка, стаіць на гаўбцы басанож.

Калі б мужчына выцягнуў руку, ён змог бы дакрануцца да шаўкавістае ад пылу лістоты. Ён здолеў бы дастаць рукою галіну высокае, вышэйшае за трохпавярховы дом, таполі. Калі б ён толькі захацеў, ён нават мог бы зламаць тую галіну, хто ня ведае, якая крохкая таполя? Але мужчына гэтага ня робіць.

— Таполя — гожае дрэва,— кажа мужчына.

— Прыгожае дрэва — мая таполя,— гаворыць жанчына.

— У таполі цяжкія лісты.

— Цяжкія лісты ў таполі.

— У таполі крахольная галіны.

— Крахоля тапольнае дрэва.

— Крахоля вельмі тапольнае дрэва,— гаворыць ён.

— Вельмі-вельмі тапольнае дрэва,— кажа яна.

— Па крахоле ня ўлезеш на гаўбец.

— Па крахоле ня злезеш з гаўбца.

— Так, бо ў крахолі ненадзейныя тапольныя галіны.

— Такія тапольныя, што абломяцца, калі ты станеш на іх. Яны ня вытрымаюць тваёго цяжару. Яны занадта крохкія і калі іх зломіш, яны моцна пахнуць гаркатою і летам.

Мужчына расьцiскае канчар аб парэнчу і кідае яго долу, на чэзлы траўнік, да камля гонкае таполі. Жанчына робіць тое ж. Яны ідуць у пакой. У прасторны пакой з пабеленымі сьценамі, з дашчанай нефарбаванай падлогаю, з высокай стольлю. Там амаль няма мэблі, толькі паліраваная шафа і разасланы ложак, да якога прытуліўся нізкі столік. На ім — эмалёвы глечык з вадою, шклянка і талерка з яблыкамі, белы наліў.

Жанчына скідае спадніцу і празрыстую кашулю. У яе невялікія грудзі з вострымі саскамі. Яна не саромеецца сваёй аголенасьці, сваіх грудзей і цёмнага трохкутніка вышэй паміж сьцёгнамі. Яна кладзецца на крухмальную прасціну.

— Ідзі да мяне,— гаворыць жанчына.

Мужчына кладзецца побач з ёю.

У жанчыны вялікаватыя, цёмныя, як тапалёвая лістота, вочы.

ПАДАРОЖЖЫ

Алесь АСТРАЎЦОЎ

На карнавал у каралеўскую краіну, дзе на палях расьце ячмень

ЧАСТКА ШОСТАЯ: «ФЭСТЫВАЛЬ»

1. Пашпартны кантроль

Пры выхадзе з парому два данійскія памежнікі правяралі наяўнасьць пашпартаў. Акрамя каротkіх электрашокінгаў, якія тырчэлі з адмысловае кішэні на правае нагавіцы, ніякай зброі пры іх не было.

З мэтай памалявацца перад камэрай, нехта з «афіцыйных асобаў» дэманстратыўна дапамог нейкай кабеце зьнесьці па трапу досыць вялікага дзіцёнка, у чым не было патрэбы. Як высьвятлілася ўнізе, яна аказалася ня бежанкай. Усе рассьмяяліся.

На пашпартным кантроле памежнікі былі відавочна шакіраваны нашымі пашпартамі й агульнай — адной на ўсіх візай. Яны паціскалі плячыма й ня ведалі, што з намі рабіць. Параіўшыся, нас спыталі, ці маем мы па 300 кронаў на чалавека. Дрэнна арыентуючыся ў курсе, мы паказвалі тысячу даляраў. Як быццам бы гэта іх задаволіла.

Тут у канторку да памежнікаў забег наш сябра Міхель Якабсэн і пачаў ім нешта тлумачыць. Яны добразычліва заўсьміхаліся, праштампавалі нашыя пашпарты й прапусьцілі нас наперад.

2. Мытня

У факсе, які Міхель даслаў нам у Менск, ён папярэджваў, што паром выкарыстоўваюць бежанцы, а таму ў Капэнгагене вельмі жорсткая мытня — нельга везьці больш за 200-ці цыгарак і літр гарэлкі на чалавека.

Трэба адзначыць, што на гэты раз мытня проста не працавала.

3. Увага

Нас сустракаў фэстывальны аўтобус — «Мэрсэдэс», якім кіраваў вялікі каротка стрыжаны хлопец. Перад уваходам стаяла гожая бландзінка з «уокі-токі» у руцэ й віталася з намі. Адобва былі ў аднолькавых белых майках з надпісам «Roskilde festival—1993» і досыць зьдзіўлена разглядалі нас, магчыма, таму, што мы аказаліся больш звычайнымі людзьмі, чым яны сабе ўяўлялі.

4. Кароны

Побач з марскім вакзалам на беразе стаяць дзьве невялікія альтанкі з залатымі каронамі на даху. Як потым мы даведаліся, гэта — каралеўская прыстань.

5. Фантан

Пры выезьдзе з порту справа мы ўбачылі вялізную бронзавую калясьніцу, запрэжаную дужымі валамі, якая быццам бы імкліва спускалася з гары. Зьверху, адтуль, дзе стаяла бронзавая багіня, вадаспадам сьцякаў моцны паток вады.

Лявон з захапленьнем азірнуўся: «Пачынаецца...».

6. Гід

Аўтобус ехаў па горадзе, і Міхель узяў мікрафон. Мы азіраліся на кожны помнік, на кожную прыгожую камяніцу, але ён называў толькі самае істотнае, на яго погляд. Я запомніў палац каралевы, парлямэнт і новую кітайскую рэстарацыю.

7. «Акапаныя танкі»

Мы ехалі па «хайвэю». Паабапал дарогі былі раськіданы «вёскі» — невялікія мястэчкі з амаль аднолькавых аднапавярховых катэджаў, схаваных за жывыя платы з ахайна падстрыжаных хмызоў. Бачнымі заставаліся толькі двускатныя дахі. Алезіс: «Як акапаныя танкі!»

У войску ён служыў танкістам.

8. Сьняданак

Нас прывезьлі ў вёску Ээруп да маці Міхеля Ёны Якабсэн — невысокай сівой кабеты, з добрымі вачыма за вялікім шклом акуляраў. У доме ўжо чакаў накрыты на данійскі лад стол — сухі сьняданак, малако, ёгурт і шакалад у пакунках, гарбата й кава ў пластмасавых гарлачыках. Некаторыя пачалі канфузьліва разьбірацца, як усё гэта трэба ўжываць.

9. Бранзалет

За намі вярнуўся аўтобус і тая ж дзяўчына выдала для кожнага мапы-схэмы фэстывалю, пропускі за сцэну й аднаразовыя службовыя бранзалеты, якія замянялі пропуск на службовую тэрыторыю, якія немагчыма перадаць іншай асобе. Пакуль мы ехалі на фэстываль і Міхель пасатыжамі «акальцоўваў» нас, Лявон здолеў зашчапіць свой бранзалет паза рукой.

Прыйшлося потым чакаць перад брамай, пакуль Міхель сходзіць у офіс і прынясе дублікат.

10. Лягер

Тое, што рабілася на фэстывалі, прывяло нас у сапраўдны шок. Гэта было немагчыма ўявіць, а таму вельмі-вельмі цяжка апісаць. Тысячы намётаў, тысячы аўтобусаў і машынаў з усяго сьвету, дзясяткі тысячаў людзей: панкі, рокэры, хіпі, мэталісты, «сатаністы», «анёлы»... Усё гэта гуло на самых незвычайных мовах і рухалася, уздымаючы аблокі пылу — стаяла трыццаціградусная сьпёка.

Усё нагадвала савецкія фільмы пра вайну: лета сорак першага, бежанцы на дарогах, машыны, танкі, шыхты жаўнераў...

11. Піва

Галоўны спонсар фэстывалю — данійскі піўны магнат «Карлсбэрг». Дарэчы, каб ня было бітага шкла, на тэрыторыю фэстываля нельга праносіць пляшкі — за гэтым вельмі моцна сочаць. Піва на фестывалі каштуе прыкладна ў тры-чатыры разы даражэй, чым у самім горадзе Роскілд. У першы дзень, калі яшчэ няма канцэнтратаў, дзясяткі тысячаў чалавек цягнуцца ў горад, напіваюцца там таннага піва, кожны бярэ з сабою яшчэ цэлую скрынку й усе, вельмі няпэўным крокам, сунуцца назад — да намётаў. Гэткі своеасаблівы «падвоз боепрыпасаў».

12. «Адкуль яны!»

Мы сарамліва паставілі свае зеленкаватыя намёты на самым ускрайку гэтага markaляровага мора часовых дахаў і сабраліся перакусіць. Зацікаўлены нязвыклай мовай, маладзенькі швэд, які «адпачываў» побач, нешта запытаў у Міхеля. Потым я пацікавіўся ў яго, на якой мове яны размаўлялі. Міхель крыху задумаўся: «Ён — па-швэцку, я — па-данійску».

13. Экскурсія

Выкарыстоўваючы «прапускную» магчымасьць нашых службовых бранзалетаў, мы пайшлі аглядаць фанэрны горад, які за тыдзень вырас на ўскраіне Роскілда ў дваццаці мілях ад Капэнгагэна, каб потым зьнікнуць за некалькі дзён і зноў адрадзіцца роўна праз год.

Гэта «чарадзейства» адбываецца ўжо больш дваццаці гадоў.

14. «Green Stage»

Зялёная сцэна месьцілася перад самай брамай. Гэта вялізарнейшы шацёр, пад якім можа схавацца тысячаў дваццаць-трыццаць гледачоў. На самым зялёным даху сядзіць божая кароўка велічынёй з сапраўдную карову, а ўнутры, пад чорнай стольлю лётаюць такія ж стракозы, поўзаюць павукі з жахлівымі кіпцюрамі.

Тут адбываліся самыя «крутыя» мэталёвыя канцэрты.

14. «Orange Stage»

На Аранджавай сцэне шатром накрытая толькі сама сцэна — яна й зьяўляецца сымболем фэстывалю. Тут выступаюць толькі супэр-зоркі. З двух бакоў стаяць дзьве вежы вышынёй з пяціпавярховы дом, забітыя ўнутры гукааднаўляючымі калёнкамі. Калі іх уключаюць на поўную магутнасьць, музыку чуваць, мабыць, кілямэтраў за дзесяць.

Калі мы праходзілі побач, апэратары «прадувалі панараму». Нас ледзь ня зьнесла гукавым ветрам. Але чысьціня музыкі затое была найвыдатнейшая.

16. «Blue and white Stage»

Гэтыя дзьве пляцоўкі былі вельмі папулярнымі, бо тут выступалі зусім невядомыя ў нас гурты з Даніі, Швэцыі, Францыі й Нямеччыны.

Праўда з Белай сцэнай зьвязаны адзін эксцэс. Раней на гэтым месцы быў таксама лягер, дзе была «швэцкая тэрыторыя». Калі яны прыехалі сёлета й убачылі на «сваім» месцы плот, дык вельмі абурыліся, і нават іхнія дэлегацыі хадзілі лаяцца да адміністрацыі фэстываля, маўляў, яны вымушаны былі сяліцца ў розных кутках, што вельмі ўскладніла традыцыйныя сустрэчы паміж знаёмымі й сябрамі.

17. «World Stage»

Тут павінна было выступаць наша «Новае неба». Гэта сцэна — самая маленькая на фэстывалі, якая можа сабраць самае большае пару тысячаў гледачоў. Стала відавочна, што яна служыць дзеля экзотыкі й, калі мець хоць нейкае імя, тут лепш не выступаць. Міхель крыху падбадзёрыў,указаўшы на ятку «Карлсбэрг»,якая месьцілася побач: «Піва ёсьць—слухачы будуць».

Слабае суцяшэньне, калі ўлічыць, што на ўсёй вялізнай тэрыторыі фэстывалю ў некалькі дзясяткаў гэктараў такія яткі месьціліся літаральна на кожным кроку.

18. Пікнік на ўзбочыне

Пад вечар да цэнтральнага ўваходу пад'ехала Ёна на сваім маленькім «Фордзе-Фіесьце». Мы збочылі з дарогі, і яна паставіла каля машыны раскладны столік. Гэта быў абед! Яна прывезла й катлеты, і бульбу, і каву, і печыва, і напоі, дыню і яшчэ шмат чаго.

Нам было вельмі няёмка, бо каб накарміць дзесяць чалавек — у Даніі гэта вымагае вельмі вялікіх грошай.

Каб мы ня зьмерзьлі ноччу, Ёна навезла нам стосы коўдраў, спальнікаў і турыстычных кілімчыкаў. Каб нашыя вакалісты не пасадзілі голас перад канцэртам, мы папрасілі яе ўзяць дахаты Касю й Лявона.

19. Стрэс

Сьцямнела досыць хутка. Вакол рабілася нешта неверагоднае. Мы сядзелі, быццам у цэнтры варонкі, а вакол нас усё віхурылася й грукатала. Ужо другі раз за дзень мы адчулі нарастаньне стрэсавага стану. Адзіны паратунак — трэба было выпіць гарэлкі. Мы дачакаліся Алезіса й Лёню, якія хадзілі зьбіраць пляшкі (прыёмны пункт — фласкэр — месьціўся побач, дзе, між іншым, прымалі пляшкі любога калібру, зноў жа каб ня было бітага шкла) і крыху прамачылі горла. Стала відавочна ўтульней. Мы пайшлі гуляць, пачаліся першыя знаёмствы.

20. Ноч

Стаміўшыся, мы завіталі ў піўны бар на службовай тэрыторыі, які працаваў кругласутачна. Піва было проста цудоўнае, і там мы праседзелі паўночы. Калі мы вярталіся ў намёты, пераважная большасьць фэстывальшчыкаў, ня вытрымаўшы такога шпаркага тэмпу, ужо спала. Нам было весела, мы адчувалі поўную адаптацыю й спакойна пакладіся спаць.

Зранку мы павінны былі перасяліцца ў гатэль. А ўвечары чакаў канцэрт.

Працяг будзе.

Апошняе слова не сказалі

На мінорнай ноце завяршыў першы круг футбольнага чэмпіянату гарадзенскі «Нёман». Менавіта лік 1:4, з якім нашы землякі прайгралі ў заключным туры менскаму «Дынама», доўгіх пяць месяцаў будзе апошняй афіцыйнай гульнёй гарадзенцаў.

«Экватар» пройдзены. Што ў выніку? У нас здаўна прызвычаіліся параўноўваць усё з адпаведным пэрыядам мінулага года. Калі ласка: 13-ы радок у табліцы, столькі ж забітых мячоў, апошняе месца ў дысцыплінарнай табліцы, адсутнасьць лініі атакі. Год таму на такім самым адрэзку 2-га чэмпіянату ўсё было больш аптымістычна: 4-е месца, 15 забітых мячоў, добрая дысцыпліна і наперадзе — С. Кароза, Ю. Мазурчык і лепшы бамбардзір Беларусі усіх часоў С. Саладоўнікаў.

Няпростая задача стаіць зараз перад В. Яначкіным: менш чым за паўгады патрэбна стварыць па сутнасьці новую каманду, з добрай гульнёй, бо гарадзенцам 13-е месца зусім не пасуе. Відаць, не абыйсьціся без новых гульцоў — «легіянераў», бо як не бяры, але стварыць моцную пярэднюю лінію толькі з мясцовых хлопцаў, бадай, немагчыма. Але на гэта патрэбны грошы. Мяркую, што зьмены ў вабласным кіраўніцтве даюць спадзяваньні на фінансавую падтрымку каманьдзе.

Пакуль жа адзначым упэўнены рух да «золата» менскага «Дынама-93», упартасьць іх крыху адстаўшых калег — дынамаўцаў, добрую гульню былога заўсёднага аўтсайдэра — «Кіма». Наступае на пяты лідэрам каманды М. Рамашчанкі, які з 12 мячамі ўжо адарваўся ад астатніх бамбардзіраў і трывала стаў улюбёнцам магілёўскай «тарсіды».

А вось рэальныя прэтэндэнты на эўракубкі маладзечанцы наадварот збавілі на фінішы тэмпы гульні. Магчыма галоўныя сілы прытрымліваюцца на паўфінал Кубка Беларусі з «Фандэкам»? Ці пераадолее каманда С. Бароўскага дэфіцыт у тры мячы?

А мы? Спадзяёмся на лепшае. Большасьць гарадзенцаў усё ж верыць, што «Нёман» не сказаў у трэйцім нацыянальным чэмпіянаце апошняга слова...

І. ПРЫВАРОЦКІ.

Працоўнае месца — рог вуліцы

Новы від заробку знайшлі некаторыя маладыя гарадзенцы: яны зарабляюць сабе сродкі існаваньня перапродажам расейскіх рублёў на разьліковыя білеты беларускага Нацыянальнага банку. Каб справа йшла добра, «камэрсанты» акупавалі цэнтральную частку горада, вакзала і торжышчы Горадні.

Г. У.

1, ПОНЕДЕЛЬНІК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.50, 21.35. Пад купалам сусвету. **9.00.** «Фарбы зямлі роднай». Дак. фільм. **9.40.** Фільм-канцэрт. **9.50.** Урокі здароўя. **10.10.** Паказвае Гродна. Народны ансамбль песні і танца «Нёман». **11.10, 15.30, 21.45, 23.10.** Дзяды (анонс). **11.15.** «Той самы Мюнхаўзен». Тэлефільм. 1-я і 2-я серыі. **13.35.** Вызваленне: 1943—1993. **14.05, 23.15.** Відэааўтограф. **14.20.** Бар ´еры. **14.50.** Кампазітары Беларусі. **15.35.** Існасць. **16.25.** І зорка з зоркаю гаворыць... **17.30.** Вечары Расійскага тэлефільма. Адкрыццё. **19.15.** Хакей. Чэмпіянат МХЛ. «Цівалі» (Мінск) — «Металург» (Чарапавец). 2-гі і 3-ці перыяды. У перапынку — Кантакт. **20.45.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.50.** Спартыўны тэлекур ´ер. **22.05.** «Фенікс». Маст. тэлефільм (Аўстралія). 2-я серыя. **23.30.** «Свая бацькаўшчына».Да 60-годдзя пісьменніка В. Адамчыка.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Посмотри, послушай... **8.40.** Премьера художественного телесериала «Мелочи жизни». **9.10.** России звонкие края. **9.45.** Тема. **10.30, 17.30.** Гол. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.25.** Телемикст. **15.10.** Премьера телефильма «Музыкальный прогноз». **15.40.** Ассоциация детского телевидения. **16.20.** Звездный час. **17.30.** Документы и судьбы. **18.10.** Эхо недели. **18.40.** Браво. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного телесериала «Мелочи жизни». 22-я серия. **21.10.** «Новая студия» представляет: Пресс-клуб. В перерыве — Новости. **00.00.** Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Утренний концерт. **8.15.** По страницам «Вечернего салона». **9.45.** Кинолегенды. **10.45.** Устами младенца. **11.15.** Домашний экран. «Фокусник». **12.30.** Мульти-пульти. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Киноповести. «Фраги — разлученный со счастьем». 1-я серия. **14.30.** Ярмарка, ярмарка... **15.00.** Бизнес в России. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Рязанские смотрины. **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Спасение 911. **17.55.** Телегазета. **18.00.** Хозяин. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Детектив по понедельникам. «Лаки Страйк» представляет художественный фильм «Война конкурентов». **20.20.** Хроно. **20.50.** «Лебедь». Мультфильм для взрослых. **21.00.** Момент истины. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Театральный разъезд. **23.20.** Музыка крупным планом.

ПОЛЬША-I

17.15. Спортивная студия. **17.45.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Документальный фильм. **18.50.** Мультфильм. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Телетеатр. «Минута славы». **22.30.** Развлекательная программа. **23.45.** Малоизвестный Голливуд. **00.10.** Художественный фильм. **02.10.** Развлекательная программа.

ПОЛЬША-II

16.55. Программа на вечер. **17.00.** Панорама. **17.10.** «Жизнь за жизнь». Фильм пр-ва Польши. **18.40.** Документальная программа. **19.05.** Музыкальная программа. **19.55.** Студия второй программы. **20.00.** Документальный фильм. **20.50.** Студия второй программы. **21.00.** О тех, которые ушли. **22.00.** Панорама. **22.30.** «Эзел и Джим». Фильм пр-ва США. **00.05.** Блокнот А. Каминской. **00.25.** Документальная программа. **01.00.** Панорама. **01.05.** Музыкальная программа. **01.35.** Вокруг смерти.

2, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.50, 21.35. Пад купалам сусвету. **8.15.** Адраджэнне. **8.35, 10.10, 15.55.** Дзяды. **8.40.** Тэлевізійная дошка аб ´яў. **8.45.** «Канец бабінага лета». Маст. фільм. **10.40.** «Фенікс». Маст. тэлефільм (Аўстралія). 2-я серыя. **11.40.** Мінская брама. **13.30.** «Наш бранявоезд». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі. **16.00.** Шматгалоссе. **16.50.** Мультфільм. **17.00.** Студыя «Тэлесябрына». **20.35.** Кантакт. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Лада ОМС» прадстаўляе: «Салодкі ручай» Тэлесерыял. **22.40.** Фільм-канцэрт. **23.00.** Вечары Расійскага тэлефільма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Веселые нотки. **8.55.** Премьера художественного телефильма «Просто Мария». **9.45.** Человек и закон. **10.15.** Премьера документального фильма «Солнечная мелодия Хусяина Ахметова. **10.50, 00.35.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** Фильм — детям. «Блуждающие огоньки». 1-я серия. **12.50.** «Дождь в чужом городе». Художественный фильм. 1-я серия. **14.25.** Деловой вестник. **14.40.** Конверсия и рынок. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Дело. **15.25.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Распина». **15.50.** Выступление фольклорного ансамбля «Скоморохи». **16.05.** Стартинейджер. **16.50.** Технодром. **17.25.** Эхо российского выбора. **17.45.** Документы и судьбы. **17.55.** Азбука собственника. **18.05.** «Просто Мария». **18.55.** Тема. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** КТВ-1 и канал «Франс-интернасьональ» представляют художественный фильм «Казимир» (Франция). **22.15.** В гостях у Магомаева. **23.25.** Студия ОКО представляет: Российский открытый фестиваль телевизионных фильмов. **00.05.** Бадминтон. Мировая серия Гран-при.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Момент истины. **11.00.** Домашний экран. «Семь дней после убийства». **12.30.** Мульти-пульти. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Киноповести. «Фраги — разлученный со счастьем». 2-я серия. **14.30.** Документальный фильм. **15.00.** Христианская программа. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Русская виза. **17.30.** Человек дела. **18.00.** Не быть динозавром. **18.15.** «Желаю вам...». Воспоминания Ю. Гуляева. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Домашний экран. Премьера художественного телефильма «Санта-Барбара». 238-я серия. **20.15.** Площадь искусств. **21.00.** Бесшумные лидеры. **21.30.** Последний из могикан. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **23.35.** Петербургские истории. **23.05.** Музыка Санкт-Петербурга.

ПОЛЬША-I

11.00. «Династия». Серия 213. **11.50.** Публицистическая программа. **12.00.** Рынок труда. **12.20.** Клуб одиноких сердец. **12.35.** Познай себя. **12.50.** Сто лет. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Для детей. «Тик-так». **14.30.** Образовательное телевидение. **14.35.** Звездное путешествие. **14.50.** Кухня. **15.05.** Программа о Ч. Танском. **15.15.** В кругу науки. **16.00.** Книга чудес техники. **16.15.** Охота на ящеров. **16.30.** Телекомпьютер. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Энциклопедия второй мировой войны. **18.40.** В кино и на кассете. **19.05.** «Марфи Браун». Сериал пр-ва США. **19.30.** Рядом с нами. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Сейсмограф. **21.25.** Художественный фильм. **23.35.** Письма о хозяйстве. **00.00.** Вечерние новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.35.** Необычные биографии. **01.00.** Программа Г. Шчесняк. **01.40.** Программа французского телевидения.

ПОЛЬША-II

13.00. Документальный фильм. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Флип и Флап». Комедия пр-ва США. **15.00.** Публицистическая программа. **16.00.** Документальный фильм. **16.30.** Приветствие. **16.35.** «Аннетта». Мультсериал. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.15.** Дом. **18.00.** Что играется? **18.10.** Католическая программа. **18.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. Телетурнир. **20.05.** Документальный фильм. **21.05.** Тележурнал. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Беспокойство конца тысячелетия. **23.00.** Публицистическая программа. **23.35.** «Рондо». Фильм пр-ва Франции. **01.35.** «Каналья». Фильм пр-ва Польши.

3, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Студыя «Тэлесябрына». **9.35.** «Лада ОМС» прадстаўляе: «Салодкі ручай». Тэлесерыял. **10.30.** Дак. фільмы. **11.10.** Кінаностальгія. «Крыльы». **12.35.** Кампазітары Беларусі. **13.30.** Навіны. **13.40.** Фільм-канцэрт. **14.20.** «Бераг яго жыцця». Маст. фільм. 1-я серыя. **15.25.** Для школьнікаў. **16.25.** «Нов і К»-топ-10. **17.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **17.40.** Мультфільм. **17.55.** Дзённік Прынёмання (Гр.). **18.00.** «Гараднiца». Літаратурна-мастацкая праграма (Гр.). «Да 85-годдзя з дня нараджэння паэта Алеся Міпоцця». (Гр.). **18.55.** Рэклама. **19.00.** Абласныя навіны (Гомель). **19.10.** Творчае маладзёжнае аб ´яднанне «Крок». **20.10.** Пазіцыя ўрада. **20.35.** Кантакт. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** Крымінальная хроніка. **22.05.** «Зоркі» на экране. «Па мянушцы «Звер». **23.35.** НІКа. **23.50.** Вечары Расійскага тэлефільма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Сорока. **8.40.** Премьера художественного телефильма «Просто Мария». **9.30.** Торговый мост. **10.00.** Премьера научно-популярного фильма «Чтобы сделать следующий шаг». **10.20.** Концерт Государственного Воронежского русского народного хора. **10.50, 01.05.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** Фильм — детям. «Блуждающие огоньки». 2-я серия. **12.25.** Мультфильмы. **12.55.** «Дождь в чужом городе». **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина». **15.40.** Музограф. **16.00.** Между нами, девочками... **17.20.** Клуб-700. **17.50.** Технодром. **17.25.** В эфире межгосударственная телерадиокомпания «Мир»: Здравствуйте, это я. **17.50.** Документы и судьбы. **18.00.** «Просто Мария». **18.50.** Миниатюра. **19.00.** Тайны века. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** В них сила есть пустыни знойной... **21.25.** Авторская программа В. Молчанова. «Скованные одной цепью». **23.25.** Большая прогулка. **00.05.** MTV.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Паралелли. **8.15.** Бесшумные лидеры. **8.45.** Последний из могикан. **9.10.** Кинолегенды. **10.10.** Площадь искусств. **10.55.** Мульти-пульти. **11.20.** Домашний экран. «Грех». **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Пилигрим. **14.10.** Трансросэфир. **14.55.** Телегазета. **15.00.** Бизнес: новые имена. **15.15.** Там-там новости. **15.30.** Студия «Рост». **16.15.** Футбол. Кубок УЕФА. 1/16 финала. «Днепр» (Украина) — «Айнтрахт» (Германия). В перерыве — Мульти-пульти. **17.05.** Как обустроить Россию. **18.55.** Футбол. Кубок европейских чемпионов. «Спартак» (Россия) — «Лех» (Польша). В перерыве — Праздник каждый день. **20.45.** «Киностудия». Мультфильм для взрослых. **20.55.** Домашний экран. Премьера художественного телефильма «Санта-Барбара». 239-я серия. **21.45.** Экран криминальных сообщений. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** L-клуб. **23.20.** Экзотика.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.55.** Поговорим о детях. **11.00.** «Сумасшедшие записки». Сериал пр-ва США. **11.50.** Таков мир. **12.15.** Клуб 21. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Для молодежи. **14.30.** Английский язык в экономике. **14.40.** Литературные традиции в кино. **16.55.** Программа дня. **17.05.** Программа для молодежи. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Здоровье. **18.40.** Культурно-публицистическая программа. **19.05.** «Сумасшедшие записки». Сериал пр-ва США. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** Сортивная студия. **23.10.** Клуб 21.00. **00.** Новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.35.** «Повторения». Фильм пр-ва Чехославакии. **02.05.** Культурно-публицистическая программа.

ПОЛЬША-II

8.30.Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.05.** Местная программа. **9.40.** »Робин Гуд». Сериал пр-ва Японии. **10.05.** Студия второй программы. **10.15.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.40.** Мир женщин. **11.05.** Английский язык для детей. **11.10.** Английский язык. **11.25.** Английский язык для детей. **11.30.** Французский язык. **12.00.** Панорама. **12.05.** Студия второй программы. **12.15.** Спортивная студия. **13.00.** Документальный фильм. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Жизнь начинается после тридцати». Сериал пр-ва США. **15.00.** Концерт. **16.30.** Приветствие. **16.35.** «Робин Гуд». Сериал пр-ва Японии. **17.00.** Панорама. **17.05.** Тележурнал. **17.15.** Программа Е. Бральчика. **17.20.** Летный журнал. **17.50.** Розыгрыш лото. **17.55.** Публицистическая программа. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** История пана Тадеуша. **20.20.** Документальный фильм. **20.45.** Тени жизни. **21.00.** «Жизнь начинается после тридцати». Сериал пр-ва США. **22.00.** Панорама. **22.30.** Экспресс репортеров. **23.05.** «Спокойствие». Фильм пр-ва Польши. **00.35.** Культурно-публицистическая программа. **01.00.** Панорама. **01.05.** Развлекательная программа. **02.55.** Документальный сериал.

4, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Клоун з восенню ў сэрцы». Тэлефільм. **9.20.** «Анатоль Салаўяненка на сцэне і па-за сцэнай». Фільм-канцэрт. **10.10.** Аўгустоўскі канал — водны шлях ад Віслы да Нёмана. **10.40.** Кампазітары Беларусі. **12.10.** Творчае маладзёжнае аб ´яднанне «Крок». **13.10.** Пазіцыя ўрада. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Перыкола». Музычны фільм. **15.00.** Мультфільм. **15.10.** «Бераг яго жыцця». Маст. тэлефильм 2-я серыя. **16.15.** Тэлебіржа. **16.25.** Відзьма-нявідзьма. **17.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **17.40.** Размова з нагоды (Гр.). **17.55.** Крымінал-стоп (Гр.). **18.25.** Навіны Бі-бі-сі. **19.00.** Абласныя навіны (Гродна). **19.10.** Кінанарыс. **19.20.** Веснік гарсавета (Гр.). **19.40.** Вечары Расійскага тэлефільма. **20.25.** «Польшча-93». Рэпартаж з прэс-канферэнцыі, прысвечанай адкрыццю нацыянальнай выстаўкі. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Лада ОМС» прадстаўляе: «Салодкі ручай». Тэлесерыял. **22.40.** Кантакт: творчае маладзежнае аб ´яднанне «Крок». **22.45.** Маветон. **23.20.** Правінцыя.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20, 12.30.** Мультфильмы. **8.50.** Премьера художественного фильма «Просто Мария». **9.40.** Во Дворце на Садовом кольце. **9.10.** Волшебный микрофон. **9.50, 24.40.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** Фильм-детям. «Тайна зеленого острова». **12.40.** «Дом на песке». Художественный телефильм. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина». **15.45.** Джэм. **16.15.** ... До 16 и старше. **17.25.** Я вам спою. **18.00.** «Просто Мария». **18.50.** Театральная площадь. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Лотто «Миллион». **21.10.** Премьера художественного телефильма «Твин Пикс». 1-я серия (США). **22.50.** «Курица». Мультфильм для взрослых. **23.25.** Бумеранг. **23,55.** Рок-н-ролл ТВ.

КАНАЛ «РОССИЯ»

[illegible]0, **13.00, 19.00, 22.00.** Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... [illegible]ремя деловых людей. **8.00.** Поехали. **8.10.** Утренний концерт **8.25.** Погасшая звезда? **8.55.** Звездный дождь. **9.55.** «К-2» представлет: Знай наших. **10.50, 14.20.** Мульти-пульти. **11.00.** Домашний экран. Художественный телефильм «Санта-Барбара». 238-я и 239-я серии. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Спасение-911.**15. 00.** Терминал. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Р[illegible]». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Премьера документального [illegible]а «Женщины мира» (США). **17.30.** М. Трест. **17.45.** Как [illegible]оить Россию. **18.15.** Под цыганским шатром. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Домашний экран. «Санта-Барбара». 240-я серия. **20.15.** Экран криминальных сообщений. **20.30.** Манера. **21.00, 22.35.** Тихий дом. Части 1-я и 2-я. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **23.35.** Телеканал «Фортуна».

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.30.** Дошкольники дома. **10.55.** Поговорим о детях. **11.05.** «Полицейские из Майями». Сериал пр-ва США. **11.50.** Репортаж. **12.00.** Четверть часа на экране. **12.15.** Тележурнал. **12.40.** Программа о малышах. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Программа для детей. **14.30.** Малоизвестная Шотландия. **14.55.** Не только динозавры. **15.10.** Экологический журнал. **15.25.** Документальный фильм. **15.30.** Животные мира. **16.00.** Тележурнал. **16.10.** Через моря и льды. **16.35.** Мы взрослые. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс.**18.20.** Телетурнир. **18.45.** Антенна. **19.00.** Документальный сериал. **19.30.** Католический журнал. **20.00.** Программа для детей. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Правительственный тележурнал. **21.20.** «Полицейские из Майями». Сериал пр-ва США. **22.15.** Только в первой программе. **23.00.** Кабаре «Клика». **23.25.** Пегас. **00.00.** Хозяйственные новости. **00.20.** Горячая линия. **00.30.** Музыкальная программа. **00. 35.** «Красная империя». Документальный сериал. **01.25.** Это люблю.

ПОЛЬША-II

8.30.Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Кот в сапогах». Мультсериал. **10.05.** Студия второй программы. **10.15.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.40.** Мир женщин. **11.05.** Фильм на английском языке. **11.35.** Фильм на французском языке. **12.00.** Панорама. **12.05.** Культурно-публицистическая программа. **13.00.** Документальный фильм. **14.00.** Панорама. **14.05.** Художественный фильм. **15.35.** Концерт церковной музыки. **16.30.** Приветствие. **16.35.**«Кот в сапогах». Мультсериал. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.35.** Мультихобби. **17.55.** Люди с первых страниц газет. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США.**19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Репортаж. **20.30.** С земли польской. **21.00.** А. Добровольский. **21.45.** Культурно-публицистическая программа. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Декалог. **23.10.** «Деньги». Фильм пр-ва ФРГ. **00.45.** Тележурнал.**01.00.** Панорама. **01.05.** Театральная студия второй программы.

5, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Тэлевізійная дошка аб ´яў. **9.00.** «Лада ОМС» прадстаўляе: «Салодкі ручай». Тэлесерыял. **9.55.** Год з жыцця «Песняроў». **11.00, 13.40.** Дак. фільм. **11.25.** Спартыўны стыль. **12.05.** «Праект «Альфа». Маст. фільм. **13.30.** Навіны. **14.50.** «Бераг яго жыцця». Маст. тэлефільм. 3-я серыя. **15.55.** «Педагагічны экран». Гісторыя ў школе. **16.35.** ПІК. **17.30.** Навіны (с сурдаперакладам). **17.40.** Дзённік Прынемання (Гр.). **18.05.** «Толькі па пятніцах». Інфармацыйна-публіцыстычная праграма (Гр.). **19.00, 23.30.** Творчы вечар народнага артыста Беларусі Віктара Вуячыча. **20.35.** Кантакт. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Таміра» прапануе: «Піраты XX стагоддзя». **23.15.** НІКА.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. 8.20. Фильм-детям. «Мраморный дом». **9.40.** И.— С. Бах. Концерт. **10.00.** Клуб путешественников (с сурдопереводом). **10.50, 02.40.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** Премьера фильма-спектакля для детей «Сказка про Емелю». **19.20.** Мультфильмы. **12.45.** Телешоу «50x50». **14.25.** Бридж. **14.50.** Бизнес-класс. **15.05.** В гостях у сказки. **16.40.** Поют сестры Литвиненко. **17.20.** Эхо российского выбора. **17.45.** Человек и закон. **18.15.** Вагон-03.**18. 45.** Поле чудес. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Человек недели. **20.55.** Премьера художественного телефильма «Твин Пикс». 2-я серия (США). **22.10.** Канал иллюзий. **23.25.** Музобоз. **00.01.** Политбюро. **00.40.** Автошоу. **01.10.** Программа «Х». **01.35.** Музыкальный час.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Поехали. **8.10.** Параллели. **8.25.** Тихий дом. **9.20.** Обратный адрес. **9.50.** В мире животных. Ведущий — Н. Дроздов. **10.50.** Домашний экран. Художественный телефильм. «Санта-Барбара». 240-я серия. **11.40.** «Носталжи» — музыка всех поколений. **12.10.** Манера. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.00.** Вести. **13.25.** «О тех, кого помним и любим». Михаил Болдуман. **14.10.** Телегазета. **14.15.** «Артистическое кафе». Международная эстрадная программа. **15.15.** Там-там новости. **15.30.** «Загадка старой сказки». Спектакль Рязанского государственного театра кукол. **16.20.** Трансросэфир. «На ростовской земле...» **16.50.** Дисней по пятницам. «Открытие студии Диснея во Флориде». 2-я серия. **17.45.** «Как обустроить Россию». **18.15.** «На нашей сторонке». Поет Л. Трухина. **18.45.** Праздник каждый день. **19.00.** Вести. **19.25.** Премьера многосерийного художественного фильма «Уинстон Черчилль. Путь к вершине». 6-я серия. **20.25.** «Аэропорт», «Банк». Мультфильмы для взрослых. **20.35.** «Городок». Развлекательная программа. **21.00.** Совершенно секретно. **22.00.** Вести. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** «К-2» представляет: «Абзац», «Поцелуй в диафрагму». **00.00.** «Легенды рок-н-ролла».

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.10.** Мама и я. **10.20.** Дошкольники дома. **10.55.** «Дни и месяцы». Фильм пр-ва Франции. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Для самых маленьких. **14.30.** Английский язык. **14.45.** Канадское телевидение. **14.50.** Образование. **15.15.** Депрессия. **15.50.** Дом знахаря. **16.25.** Сменить работу. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Журнал потребителя. **18.40.** Сатирическая программа. **19.00.** Свидание «в темную». **19.45.** Сатирическая программа. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Дни и месяцы». Фильм пр-ва Франции. **23.25.** Публицистическая программа. **00.00.** Новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.30.** «Послезавтра». Фильм пр-ва США. **02.10.** Концерт.

ПОЛЬША-II

8.30.Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Батман». Сериал пр-ва США. **10.05.** Студия второй программы. **10.15.** Музеи Австрии. **10.40.** Мир женщин. **11.05.** Фильм на немецком языке. **11.35.** Фильм на английском языке. **12.00.** Панорама. **12.05.** Студия второй программы. **12.10.** Киносеанс. **12.40.** Развлекательная программа. **13.00.** Необитаемый остров. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. **14.50.** Концерт. **16.00.** Документальный фильм. **16.30.** Приветствие. **16.35.** «Батман». Сериал пр-ва США. **17.00.** Панорама. **17.05.** Программа для молодежи. **17.30.** «Пылающие сердца». Фильм пр-ва Франции. **18.15.** А. Рубинштейн. **18.30.** Журнал рок-музыки. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Развлекательная программа. **23.10.** Культурно-публицистическая программа. **23.25.** «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. **00.10.** Телетеатр. **01.40.** Тропинки души. **02.10.** «Пылающие сердца». Фильм пр-ва Франции.

6, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Таміра» прапануе: «Піраты XX стагоддзя». **10.00.** Паказвае Гомель. **11.00.** Тыдзень планеты. **11.10.** 20 мінут рэдактара. **11.30.** Надзея-экспрэс-2. **12.50.** Аб беларускай металургіі і не толькі аб ёй. Сустрэча з доктарам тэхнічных навук, прафесарам У. І. Цімашпольскім. **13.20.** Мультфільм. **13.45.** Іграе сімфанічны аркестр Беларускай акадэміі музыкі. **15.25.**ТА «Рэха». Прыватызацыя і мы. **16.05.** Вечары расійскага тэлефільма. **17.20.** Працістаянне. **18.20.** Трэці ´тайм. **19.05.** Роднае слова. **19.40.** «Нов і К»-топ-10. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.50.** «Сінема» прадстаўляе: «Лэдзі знікае». (Вялікабрытанія). **23.20.** НІКа. **23.35.** Рок-архіў.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 20.00, 23.00. Новости. **6.25.** Утренняя гимнастика. **6.35.** Пресс-экспресс. **6.45.** Субботнее утро делового человека. **7.30.** Азартные игры. **8.00.** «Марафон-15» — малышам. **8.30.** В эфире межгосударственная телерадиокомпания «Мир». **9.55.** Умники и умницы. **10.35:** «Непутевые заметки, или Сказки о датском королевстве». Часть 2-я. **11.10.** Премьера телеспектакля «Мечтательница». **12.10.** Медицина для тебя. **12.40.** Премьера художественного телефильма «Раскол». 1-я серия. **14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.25.** Спортивная программа «Ультра-си». **15.05.** Красный квадрат. **15.45.** Шире круг. **17.30.** В мире животных. **18.10.** Оба-на. **18.45.** «Коламбия пикчерс» представляет: премьера художественного телефильма «Стингрей». 3-я серия. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** «Коламбия пикчерс» представляет: премьера художественного телефильма «Война Дженни». 4-я серия (США). **21.35.** Студия «Резонанс» представляет... **21.55.** Памяти П. И. Чайковского. Концерт в Государственном академическом Большом театре России. **23.25.** Сно-видение: Отряд «Витязь», Автоэкспресс, Ночной спорт, Ночной хит, Только правда, Стоп-кадр, Эротика.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Музыкальная коллекция. **8.00.** Формула-730. **8.30.** Наш сад. **9.00.** Студия «Рост». **9.30.** «Русская трагедия». Документальный фильм. Часть 1-я. **10.25.** Как жить будем? **11.10.** Дом в Клину. **11.30.** Политическая кухня. **12.00.** Знакомые все лица. **12.30.** Сигнальный экземпляр. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.20.** Дневной сеанс. «Забытая мелодия для флейты». 1-я и 2-я серии. **15.30.** Золотая шпора. **16.00.** Изабель. **16.45.** Футбол без границ. **17.40.** Телеэрудит. **17.45.** Многоликий Песков. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Евразия-ТВ» представляет»: «Ленин... Поезд». **21.25.** Маски-шоу. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель.**22.35.** Программа «А». **23.35.** Ночной сеанс. «Свой среди чужих, чужой среди своих».

ПОЛЬША-I

8.00. Сельскохозяйственный журнал. **8.20.** Агрорынок. **8.45.** Из Польши. **9.05.** Открытый дом. **9.25.** Все об огороде. **9.50.** Програма дня. **10.00.** Новости.**10.10.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.35.** Программа для детей. **12.00.** На пути приключений. **13.00.** Новости. **13.10.** Семья семье. **13.25.** Жить в ладу с природой. **14.15.** Спортивная программа. **14.55.** Мультфильмы У. Диснея. **16.10.** Телетеатр. «За городом». **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Музыкальная программа.**19.10.**«День за днем». Сериал пр-ва США. **20.00.** Детский тележурнал. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Польские зоопарки. **21.30.** «Все на сцене». Фильм пр-ва США. **23,30.** Новости. **23.35.** Музыкальная программа. **01.00.** Спортивная суббота. **01.25.** «Кю и А» Фильм пр-ва США. **03.35.** Ночи в Лас-Вегас.

ПОЛЬША-II

8.30.Панорама. **8.35.** Документальный фильм. **9.00.** Программа для детей. **10.00.** «Такие одинокие». Программа для глухонемых. **10.20.** Урок языка глухонемых. **10.25.** Приветствие. **10.35.** Сообщество в культуре. **11.10.** Разавлекательная программа. **12.00.** Встреча с музыкой. **13.00.** Академия польского кино. «Место для одного». **14.35.** Вторая программа. **14.40.** Документальный фильм. **15.20.** Спортивная программа. **15.55.** Руки прочь от Ленина. **16.20.** Вторая программа. **16.25.** Животные мира. **16.55.**Розыгрыш лото. **17.00.**Панорама. **17.05.** «Полный дом». Сериал пр-ва США.**17.30.** Программа на вечер. **17.40.** Трижды искусство. **18.05.**Культурно-публицистическая программа. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.30.** Телетурнир. **20.00.**Фестиваль польских художественных фильмов Гдыня-93. **20.30.** Песни о любви. **20.45.** Времена года. **21.20.** Жизнь рядом с жизнью. **22.00.** Панорама. **22.25.** Слово на воскресенье. **22.40.** Развлекательная программа. **23.25.** «Возвращение человека по прозвищу Лошадь». Фильм пр-ва США. **01.20.** Панорама. **01.35.** Концерт.

7, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Слова да чалавека. **8.55.** «Зоркі» на экране. «Па мянушцы «Звер». **10.25.** Якія мы гаспадары. **10.55.** Для дзяцей. «Свой садочак, як вяночак...» **11.25.** Клуб «Гаў-гаў». **11.40.** Тэлебом. **12.20.** Скарб-93.**13. 20.** Дзяржаўны канцэртны аркестр Беларусі запрашае... **14.05.** Кінаэкран-93. Лістапад. **15.20.** Таямніца. **16.05.** «Нялегка з мужчынамі». Маст. фільм (Югаславія). **17.25.** «Гінес-шоу». (Вялікабрытанія — ЗША). Частка 2-я. **17.55.** І быў вечар, і была раніца»... Дак. фільм. **18.05.** «Смутак на дваіх». Прэм ´ера відэафільма. **19.05.** Запрашаем на вячоркі. **20.00.** Панарама. **20.40.** Калыханка. **21.00.** «Войскі асобага прызначэння». Тэлефільм (Аўстралія). **21.35.** «Сінема» прадстаўляе: «Іншая жанчына». **22.55.** Каскад. **23.10.** Відзьма-нявідзьма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 17.45, 23.00. Новости. **6.20.** Утренняя гимнастика. **6.30.** Авто-шоу. **7.00.** Мультфильмы. **7.30.** Охранная грамота. **8.00.** Центр. **8.30.** С утра пораньше. **9.00.** Пока все дома. **9.30.** Тираж «Спортлото». **9.45.** Утренняя звезда. **10.35.** Студия «Резонанс» представляет...**10.50.** Премьера документального фильма «Лидия Русланова». 1-я серия. **11.55.** Премьера художественного телефильма «Раскол». 2-я серия. **12.50.** Хоккей. Чемпионат МХЛ. ЦСКА — «Динамо». 2-й и 3-й периоды. **14.20.** «Мы». Авторская программа Владимира Познера. **15.05.** Клуб путешественников. **15.55.** Живое дерево ремесел. **16.00.** Панорама. **16.40.** Премьера мультфильма «Каспер и его друзья». **17.30.** Телелоция. **18.00.** Серпантин. **19.05.** КВН-93. **21.00.** Воскресенье. **21.45.** Спортивный уик-энд. **22.00, 01.20.** Матч-реванш за звание чемпиона мира по боксу среди профессионалов в тяжелом весе. **23.25.** Последний киносеанс. «Десять лет без права переписки».

КАНАЛ «РОССИЯ»

5.00. Чемпионат мира по автогонкам в классе «Формула-1». Гран-при Австралии. **7.00, 13.00, 19.00, 22.00.** Вести. **7.25.** «Тот, кто с песней». Документальный фильм. **7.50.** Мульти-пульти. **8.00.** Доброе утро. **8.30.** Программа «Ключ». **9.00.** Студия «Рост». **9.30.** «Русская трагедия». Документальный фильм. Часть 2-я. **10.25.** Аты-баты... **10.55.** Леди эпохи. **11.50.** Белая ворона. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.20.** Не вырубить... **13.35.** Премьера телеэкрана. «В городе Сочи темные ночи». **15.40.** РТВ — избранное. **16.50.** Волшебный мир Диснея. **17.40.** Фильм-премьер. **17.55.** Америка Владимира Познера. **18.15.** Устами младенца. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Евразия — ТВ» ' представляет: «Ленин... Поезд». 2-я серия. **21.25.** У Ксюши. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Коробка передач. **22.50.** Ночной сеанс. «Служили два товарища».

ПОЛЬША-I

8.00. Сельское хозяйство в мире. **8.35.** Неделя. **9.30.** Программа о сельском хозяйстве. **9.55.** Программа дня. **10.00.** Телеутро. **10.25.** Программа для детей. **10.35.** Телеутро. **11.10.** «Пугвалл». Сериал пр-ва Австралии. **12.00.** Документальный сериал.**12.50.** Телеконцерт пожеланий. **13.20.** Музыкальный ящик. **14.15.** С камерой среди зверей. **14.45.** Золотые годы английской комедии. **16.10.** Культурно-публицистическая программа. **16.30.** 100 вопросов. **17.00.** Перец и ваниль. **17.40.** Антенна. **18.00.** Телеэкспресс.**18.30.**«Династия». Серия 214. **19.25.** Семь дней — мир. **19.45.** Огнем и мечом. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Реквием для Гренады». Сериал пр-ва Испании. **22.10.** Спортивное воскресенье. **23.00.** Программа кабаре. **23.45.** Вокруг большой сцены. **00.20.** «Любимая Эммо, дорогая Бобэ». Фильм пр-ва Венгрии.

ПОЛЬША-II

8.30. Обзор событий недели. (Для глухих). **9.00.** Мультфильм. **9.25.** Фильм для глухих. **10.20.** Слово на воскресенье. (Для глухих). **10.25.** Приветствие. **10.30.** Местная программа. **11.30.** Развлекательна программа. **12.00.** Час с Ганной Берберой. **13.00.** Художественный фильм. **15.00.** Спортивная студия. **16.00.** Путешествие во времени и пространстве. **16.50.** Вторая программа. **17.00.** Панорама. **17.15.** «Дети, заботы и мы». Комедийный сериал пр-ва США. **17.40.** Программа о животных. **18.15.** События недели. **18.45.** Студия второй программы. **18.50.** Музыкальный журнал. **19.25.** Телетурнир. **20.00.** Театр моды. **20.40.** Джаз. **21.00.** Мультсериал. **21.10.** Специальная линия. **22.00.** Панорама. **22.30.** Песни кабаре. **23.05.** «На краю». Сериал пр-ва США. **23.55.** Фестиваль польских художественных фильмов Гдыня-93. **00.20.** Повести о музыке. **01.00.** Панорама. **01.05.** Концерт.

АПОШНЯЯ СТАРОНКА

Дзяды. Фатаграфаваў А. КРЫШТАПОВІЧ.

Рынак

Цэны на некаторыя харчовыя тавары на гарадзенскім Цэнтральным калгасным рынку ў мінулыя выхадныя:

Сьвініна, 1 кг — 2500—7000 руб.
Вэнджаніна, 1 кг — ад 2500 да 12000 руб.
Шынка, 1 кг — ад 3000 да 10000 руб.
Бараніна, 1 кг — 3500—4500 руб.
Яйкі, дзесятак — 1000—1200 руб.
Куры, 1 шт.— 8000 руб.
Тлушч сьвіны, 1 кг — — 2200 руб.
Сала салёнае — 4500—5000 руб.
Масла, 1 кг — 3200 руб.
Сыр «Расейскі», 1 кг — 3000 руб.
Алей, 1 л — 3000—3500 руб.
Вінаград, 1 кг — 2000—2200 руб.
Бульба, 1 кг — 80 руб.
Гуркі, 1 кг — 1600 руб.
Цыбуля, 1 кг — 350 руб.
Часнык, 1 кг — 2000 руб.
Перац, 1 кг — 1600 руб.
Памідоры, 1 кг — 800 руб.
Яблыкі, 1 кг — 100—150 руб.
Грушы, 1 кг — 250—300 руб.
Цукар, 1 кг — 1500 руб.
Мёд, 1 кг — 10000 руб.
Гарэлка, 1 бут.— 4000 руб.

М. ЖЫЛЕЎСКАЯ.

«Абутнік» на першым месцы

У другой лізе чэмпіянату Беларусі па футболе закончыліся гульні першага кругу. Удала выступіў лідзкі «Абутнік», які ў 15 гульнях першага кругу набраў 25 ачкоў і займаў першую прыступку ў турніры каманд другой лігі.

У чарговы раз засмуціў сваіх прыхільнікаў гарадзенскі «Нёман», які з лікам 1:4 прайграў у гасьцях менскаму «Дынама».

«Нёман» у паўфінале

Дабіўшыся дзьвюх запар перамог у хатніх гульнях супраць наваполацкага «Хіміку», гарадзенскі хакейны клюб «Нёман» дачасна забясьпечыў сабе месца ў паўфінале адкрытага чэмпіянату Расеі.

На жаль, невядомы далейшы пакуль што лёс хакеістаў клюбу «Хімік», іх чарговыя гульні з-за моцнага сьнегу супраць аўтсайдэра — менскага «Юнацтва» давялося перанесьці на больш позьні тэрмін.

Г. У.

Крымінальная хроніка

За м[illegible]ы тыдзень на тэрыторыі вобласьц[illegible]рэгістравана 104 злачынствы і 29 здарэньняў. У тым ліку адно забойства, 15 цялесных пашкоджаньняў (з іх адно скончылася сьмерцю), 3 згвалтаваньні, 6 рабаваньняў, 25 крадзяжоў дзяржаўнай і 39 — асабістай маёмасьці грамадзян. За гэты ж пэрыяд раскрыта 27 злачынстваў, учыненых на мінулым тыдні і 16 ранейшых.

■

Першая ахвяра выхадных дзён зафіксавана ў вабласным цэнтры, дзе ў чыгуначнай бальніцы памёр 52-гадовы жыхар Горадні, які з цялеснымі пашкоджаньнямі быў дастаўлены напярэдадні з Фолюша. Вечарам у пятніцу яго пабілі незнаёмыя.

Ноччу ў суботу 35-гадовы будаўнік ЖЭСа ў сваёй кватэры па вул. Ліможа ў Горадні падчас сваркі з жонкаю схапіў сякеру і секануў яе некалькі разоў па галаве. Жанчыну завезьлі ў бальніцу, мужык зайшоў у падвал дома і там павесіўся.

У той самы дзень, толькі ўвечары, яшчэ адна крывавая разборка зафіксавана ў доме па вул. Клюбнай у Скідалі. Тут двох маладых хлапцоў, добра падпіўшы, распачалі бойку, у час якой адзін ударыў нажом другога. Апошні на месцы памёр.

Амаль такая ж гісторыя здарылася ў в. Прывалкі Гарадзенскага раёна паміж сталымі пэнсіянэрамі — мужам і жонкай. У выніку жонка з нажавым раненьнем жывата трапіла ў бальніцу.

■

Сярэдзіна тыдня адзначана шэрагам згвалтаваньняў, хаця ў апошнім месяцы гэта адзіны від злачыннасьці, колькасьць якіх не павялічваецца.

У аўторак у Смар[illegible]кім раёне 17-гадовы даглядчык жывёлы нападпітку згвалтаваў на ферме 50-гадовую даярку.

Праз суткі ў Лідзе, таксама увечары, невядомы мужчына згвалтаваў 17-гадовую навучэнку мясцовага музычнага вучылішча.

Праз двое сутак, прыкладна ў той самы час, у Лідзе зафіксавана яшчэ адно здарэньне. На гэты раз невядомы згвалціў дзяўчыну-пяцікласьніцу, якая вярталася са школы.

■

У чацьвер у прыватнай краме па вул. Савецкіх пагранічнікаў міліцыянтамі была зканфіскавана партыя кітайскіх нажоў, якія пасьпяхова прайшлі мытны догляд пры ўвозе іх з Кітая ў Расею, але былі прызнаны ў Горадні халоднай зброяй.

■

Папаўняецца сьпіс злачынстваў, учыненых на новым рэчавым рынку ў пас. Паўднёвым вабласнога цэнтра. Тут за два выхадныя дні зарэгістраваны 4 злачынствы.

У першым выпадку затрыманы 24-гадовы рэжецір, які патрабаваў у паляка 27 тысяч рублёў, але, як кажуць, не на таго напаў, бо пацярпелы аказаўся паліцыянтам з Беластоку.

Акрамя таго, затрыманы 18-гадовы электрык з Бабруйска, які скраў у гарадзенца кофту, а таксама 23-гадовы, раней судзімы жыхар вабласнога цэнтра, якому спадабаўся чужы швэдар.

Г. СЫСОЙ.

Што вам падкажа Поўня?

1—7 лістапада

ПАНЯДЗЕЛАК. Удалы дзень для пачынаньняў і важных спраў. Можна заключаць зьдзелкі і падпісваць дагаворы. Не ўжывайце алкаголю і лекаў. Поўня ў ЦЯЛЬЦЫ спрыяе працы на зямлі. ЦЯЛЬЦАМ трэба паклапаціцца аб здароўі. РАК зробіць новыя закупы. ПАННА захоча адправіцца ў дарогу. РЫБЫ пакуль наважацца на штосьці, ужо і дзень міне.

АЎТОРАК. Адкрывае магчымасьці для творчасьці. Пашанцуе журналістам, пісьменьнікам, акторам. Не абяцайце шмат: будзе цяжка выканаць. Крытычна стаўцеся да інфармацыі: могуць быць непаразуменьні і непрыемнасьці з-за празьмернага даверу. РЫБЫ адшукаюць рашэньне важнай праблемы. ЛУЧНІК цешыцца творчай дзейнасьцю. ІЛЬВУ трэба дапамагчы сваякам і блізкім. РАКУ карысна азірнуцца на тое, што ўжо зроблена.

СЕРАДА. Па Поўні дзень дрэнны, пагэтаму лепш рабіць простыя справы. Абмяжуйце знаёмствы і інтымнае жыцьцё. Дзелавыя мерапрыемствы аднясіце на 17—18 гадзін. Паездка, пачатая ў гэты дзень, забярэ шмат сілаў і здароўя, а вынікі ў многіх, на жаль, мізэрныя. Пачніце дыету: садавіна і гародніна, тварог і сьмятана.

ЧАЦЬВЕР. Дзень чакаецца ўдалы і спрыяльны. Добра пойдуць любыя справы: важныя і малазначныя. Расплануйце дзеяньні на пэрспэктыву. Можна нарэшце зьмяніць месца працы. Адкрывайце фірму альбо падпісвайце паперы аб яе адкрыцьці. Добра пройдзе рэкламная кампанія. Жанчынам і дзяўчатам карысна зьвярнуць увагу на свой выгляд: зрабіце стрыжку альбо новую прычоску. Непрыемнасьці з страўнікам дадуць аб сабе знаць. Многія бізнэсмэны ўдала правядуць перагаворы і заключаць дамовы. РАК зробіць удалыя закупы. КАЗЯРОГУ ня шкодзіць паклапаціцца аб здароўі. Пэрспэктывы паездкі адкрыюцца БЛІЗНЯТАМ, ЦЯЛЬЦУ і РЫБАМ.

ПЯТНІЦА спрыяе паездкам і падарожжам. Займайцеся закупамі і продажам, рыхтуйце прадукты на зіму. Людзі авантурнага характару і тыя, хто ідзе супраць закона, могуць мець клопаты і непрыемнасьці. Бізнэсмэны заключаць зьдзелкі, а перагаворы будуць мець добрыя вынікі. Пабольш ужывайце садавіны і гародніны. Жанчынам трэба прымаць ванны: хвойныя — увечары, з рамонкам і сьвятаяньнікам (зьверабоем) — зранку і ўдзень.

СУБОТА. Не пачынайце важных і новых спраў. Дзень спрыяе інтэлектуальнай дзейнасьці, працы з інфармацыяй. Тэлефонны званок можа прынесьці важныя зьвесткі. Інтуіцыя дапаможа знайсьці выйсьце з складанага становішча. Лепш добра адпачніце і дапамажыце жонцы альбо мужу ў хатніх справах па гаспадарцы. Не купляйце адзеньне, бо яно хутка зносіцца. Адкладзіце на другі час сустрэчы і перамовы.

НЯДЗЕЛЯ. Адпачынак — ёсьць адпачынак. Пагэтаму не рабіце важных спраў. Не падыходзіць дзень для сельскагаспадарчых работ. Магчымы канфлікты і непаразуменьні з боку сваякоў і сяброў. Трэба адкласьці гандлёвыя апэрацыі, пераезд. ІЛЬВУ неабходна зьвярнуць увагу на здароўе. РЫБЫ рызыкнуць пасварыцца з сябрамі. АВЕНУ карысна прыслухацца да парадаў. ПАНЬНЕ раім адкласьці працу з дакумэнтамі альбо карыснымі паперамі. У БЛІЗЬНЯТАЎ дрэнна ладзіцца інтэлектуальная дзейнасьць.

Падрыхтаваў
Аляксандр КАНДРАШОЎ.

«ПАГОНЯ»
Рэдактар С. АСТРАЎЦОЎ

Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд «Бацькаўшчына»

Адрас рэдакцыі: 230023, г. Горадня, вул. Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газэта выдаецца штотыдзень па пятніцах.
Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.
Фотанабор, афсэтны друк.
Гарадзенская вабласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г. Горадня, вул. Паліграфістаў, 4.

Падпісана да друку 28.10.1993 г.
Тыраж 3951 паасобнік
Зак. 4686